

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

**«80 ΧΡΟΝΙΑ
Θ. Π. ΤΑΣΙΟΣ»**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

- 10.00-10.30 Προσέλευση
- 10.30-10.45 **Ι. Αλαβάνος**, Πρόεδρος Τ.Ε.Ε. «Δραστηριότητές του στο Τ.Ε.Ε.»
- 10.45-11.00 **Κ. Μουτζούρης**, Πρύτανης ΕΜΠ, «Προσφορά του στο ΕΜΠ»
- 11.00-11.15 **Ε. Βιτζηλαίου**, Αναπλ. Καθηγήτρια ΕΜΠ, «Επιστημονική έρευνα και κανονισμοί».
- 11.15-11.30 **Π. Βέττας**, Πολιτικός Μηχανικός, «Μελετητική και κατασκευαστική δραστηριότητα»
- 11.30-11.55 Διάλειμμα
- 12.00-12.15 **Γ. Μπαμπινιώτης**, Πρόεδρος Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, «Γλωσσικά πάρεργα»
- 12.15-12.30 **Κ. Βουδούρης**, Πρόεδρος Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας, «Φιλοσοφικά Έργα».
- 12.30-12.45 **Κ. Πολυβού**, Αναπλ. Καθηγήτρια ΑΠΘ, «Δράσεις για την Αρχαία Ελληνική Τεχνολογία»
- 12.45-13.05 Προβολή ταινίας των Θ.Π. Τάσιου, Γ. Πολύζου και Ν. Μήκα «Δίορκος για 1500 χρόνια»
- 13.05-13.20 **G. Macchi**, Καθηγητής Πολυτεχνείου Μιλάνο, «International Activities of Professor T.P. Tasios»
- 13.20-13.30 Απόκριση Καθηγητή **Θ.Π. Τάσιου**

Κα ΤΟΡΑΚΗ:

Κυρίες και κύριοι καλημέρα σας. Το Τεχνικό Επιμελητήριο αποφάσισε, με αφορμή τα 80 χρόνια του κυρίου Τάσιου, του καθηγητή κυρίου Τάσιου, να τον τιμήσει για την προσφορά του σε τόσους πολλούς τομείς, που θα ακούσουμε σε λίγο.

Θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε που ανταποκριθήκατε στο κάλεσμά μας σε αυτή εδώ την εκδήλωση. Ξέρουμε ότι το κάνατε για τον κύριο Τάσιο, αλλά θα μας επιτρέψετε να μοιραστούμε και εμείς λίγη από την χαρά και από την αναγνώριση αυτής της προσέλευσης που έχει γίνει.

Οι ομιλητές, που θα ακούσουμε στην συνέχεια, θα πουν πολύ σημαντικά πράγματα σε πολλούς τομείς στους οποίους έχει προσφέρει ο καθηγητής κύριος Τάσιος.

Εμείς θα σταματήσουμε εδώ. Οπότε να ξεκινήσουμε.

Κος ΣΕΚΕΡΗΣ:

Το Ίδρυμα Ερευνών και ο Πρόεδρος του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών ήθελε να χαιρετίσει την ομήγυρη, να χαιρετίσει τον κύριο Τάσιο και την οικογένειά του, την Ρέα και τον αγαπητό βιολόγο υιό.

Δυστυχώς δεν μπορεί να είναι εδώ μαζί μας ο Πρόεδρος, καθότι το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών αυτή την στιγμή υφίσταται ιατρική επέμβαση ακρωτηριασμού, για την οποία ίσως ακούσετε με άλλη ευκαιρία.

Σήμερα έχουμε χαρά. Και ο κύριος Πρόεδρος εκφράζει όλη του την ευγνωμοσύνη για την παρουσία σας, για την ύπαρξή σας και την συμβολή σας στα δρώμενα της Ελλάδας γενικά.

Αν μου επιτρέψετε, να προσθέσω και εγώ την δική μου προσωπική αγάπη. Γνωριζόμαστε όχι 80 χρόνια, αλλά το πολύ 76. Και μέσα σε αυτά τα χρόνια διδάχθηκα πάρα πολλά.

Διδάχθηκα ότι η ζωή είναι δημιουργία. Και αν υπάρχει ένα νόημα της ζωής είναι το να δημιουργείς. Και συγχρόνως να ξέρεις ότι είσαι φθαρτός.

Και ο κύριος Τάσιος, ο οποίος οπτικά θυμίζει Καστιλιάνο, όχι Έλληνα, και μάλιστα Καστιλιάνο που με λίγη φαντασία μπορεί να φτάσει κανείς και στον Δον Κιχώτη, γιατί η πορεία του κυρίου Τάσιου ήταν πραγματικά πορεία που είχε τον δονκιχωτισμό μέσα της, μας έμαθε πολλά πράγματα.

Μας έμαθε, μπορώ να το πω, με συγχωρείτε για την έκφραση, να μας δουλεύει ο κύριος Τάσιος και να το ευχαριστιόμαστε αυτό.

Λοιπόν, εύχομαι στα επόμενα 10 χρόνια, Θεοδόση, να μας δουλεύεις και να χαιρόμαστε, πράγματι.

Κα BITZHΛΑΙΟΥ:

Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Σέκερη.

Να περάσουμε τώρα στις ομιλίες, όπως είναι προγραμματισμένες. Θα παρακαλέσω πάρα πολύ όλους τους ομιλητές, παρά το γεγονός ότι, αναγνωρίζω, είναι εύκολο να ολισθήσει κανείς, να προσπαθήσουμε να κρατήσουμε τον χρόνο των ομιλιών μας.

Και θα παρακαλέσω, καταρχήν, τον κύριο Αλαβάνο, τον Πρόεδρο του Τεχνικού Επιμελητηρίου, να μιλήσει για τις δραστηριότητες του κυρίου Τάσιου στο Τεχνικό Επιμελητήριο.

Κος ΑΛΑΒΑΝΟΣ:

Εγώ θα συνεχίσω στο ίδιο πνεύμα του κυρίου Σέκερη.

Σήμερα θα πούμε καλά λόγια για τον καθηγητή Θεοδόση Τάσιο. Αυτά που ακούγονται σε επικήδειους, όπως τοποθετήθηκε στα Νέα χθες.

Σιγά, λοιπόν, μην την γλιτώσετε με μόνο 12 σελίδες σταδιοδρομίας σε τίτλους. Με μόνο 414 επιστημονικές δημοσιεύσεις και 14 βιβλία.

Στο Τεχνικό Επιμελητήριο, πάντως, δεν σκοπεύουμε να σταματήσουμε τα Άπαντα, τουλάχιστον μετά το 2000, Τάσιου, σε αυτό τον τόμο που είδατε έξω όπου περιλαμβάνονται αναλυτικά τα στοιχεία που μόλις αναφέρθηκαν.

Δεν έχει καμία χροιά πρεσβείων ηλικίας η σημερινή εκδήλωση και η έκδοση.

Θα πούμε λόγια που ταιριάζουν στην συμπλήρωση της τέταρτης 20ετίας. «Από όλη μου την ζωή προσπάθησα να φτιάξω μία πετρώδη νεότητα», γράφεται στο Μαρία Νεφέλη, και ο στίχος του αρμόζει κατ'εξοχήν στον καθηγητή.

Προσβλέπουμε σε αυτόν σαν προς ένα από τα ριζοσπαστικότερα και μαχητικότερα στελέχη μας.

Για τα 60 του χρόνια, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο οργάνωσε το 1992 ένα σημαντικό διεθνές συνέδριο. Ήταν τότε ο

Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου, μία πολύ σημαντική και ενδιαφέρουσα ομιλία, ο Κώστας ο Λιάσκας.

Εμείς οργανώνουμε αυτή την εκδήλωση για τα 50 χρόνια αδιάλειπτης, από το 1960, παρουσίας του στις δραστηριότητες του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Το πρώτο γραπτό κείμενό του στα Τεχνικά Χρονικά, δημοσιεύεται πολύ νωρίτερα, τον Φεβρουάριο του 1955 με την εργασία «Πρακτικά Εφαρμογαί των Στατιστικών Τεστ εις την Εργαστηριακήν Έρευνα».

Η πρώτη του παράγραφος αναφέρει:

Πάσα πληροφορία παρεχομένη υπό των πειραμάτων στηρίζεται επί περιορισμού αριθμού δεδομένου και τα συμπεράσματα του επιστήμονος δεν δύναται να εξαχθούν παρά μόνο επαγωγικώς, δηλαδή μετά τινός λογικής αυθαιρεσίας και μετά μικράς ή μεγάλης πιθανοφανείας.

Έτσι πρωτοεμφανίζεται στο Τεχνικό Επιμελητήριο ο Τάσιος, καταθέτοντας τα διαπιστευτήρια ενός ανθρώπου που αντιμετωπίζει τα σταθερότυπα με την λογική και την γλώσσα.

Αυτή η εισαγωγική σκέψη με διευκόλυνε στο να ξεπεράσω τον αρνητισμό απέναντι στο θέμα μου. Τι να επιλέξεις από ένα χείμαρρο προτάσεων και δράσεων και όταν η αποτίμηση της επιρροής είναι πολύ πέραν της προσωπικής παρουσίας και των γραπτών κειμένων.

Στο Τεχνικό Επιμελητήριο συνηθίζεται να λέγεται πως πίσω από κάθε πέτρα που σηκώνεις, και έχει κάποιο ειδικό δημιουργικό βάρος, κρύβεται ο Τάσιος.

Δεν έχει απόλυτη ισχύ αυτό. Δεν ισχύει μόνο για το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, όπως θα διαπιστώσουμε και στην συνέχεια, αλλά το πρόβλημα παραμένει.

Θα αναφέρω σε παραδείγματα από την πολύ πρόσφατη δραστηριότητα του Τεχνικού Επιμελητηρίου.

Σε ένα μήνα οργανώνουμε μία σειρά σεμιναρίων για τις πραγματογνωμοσύνες σε όλο το επιστημονικό τους φάσμα. Ως πρότυπο χρησιμοποιούμε την εργασία του Θεοδόση Τάσιου για τον προσδιορισμό ευθυνών που απορρέουν από τις αντισεισμικές μελέτες.

Προχθές συναντήσαμε τον Υπουργό Δικαιοσύνης, τον κύριο Δένδια. Τα θέματα που του θέσαμε στηρίζονται στην λογική που διαπερνά τις μελέτες του Θεοδόση Τάσιου για την ποινικοποίηση του

επαγγέλματος και η αλλαγή στο άρθρο 286 για το απαράγραφτο του αδικήματος του Μηχανικού, που μπορώ να εκφράσω πια την βεβαιότητά μου ότι θα γίνει, οφείλεται στις σκέψεις του.

Ο άνθρωπος που έχει μιλήσει περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον την προσφορά του Μηχανικού, είναι και αυτός που μπορεί να πείσει για το πώς θα αποδοθεί το δίκαιο σε περιπτώσεις ελέγχου για παραλείψεις στην εργασία του.

Το προηγούμενο μήνα καταγράφηκαν στο Τεχνικό Επιμελητήριο με πληρότητα, νομική και τεχνική, υποχρεώσεις του επιβλέποντα, σύμφωνα με την σύμβαση που έχει ή υποκρύπτεται.

Μέχρι τώρα υπήρχε μία σύγχυση για τις ευθύνες, από ποιες διατάξεις απορρέουν, για την ανεπαρκέστατη αμοιβή μπροστά σε ένα σύνολο απαιτήσεων και δεσμεύσεων νομικά, συνήθως άκυρων, αλλά απαιτητών ακόμη και σε δικαστήρια.

Αφετηρία της παρέμβασής μας η σχετική τεκμηρίωση από τον Θεοδόση Τάσιο.

Το ίδιο για τον προσδιορισμό των ευθυνών όλων όσων τις φέρουν στην δημιουργία ενός έργου. Δεν αναφέρομαι μόνο στο εντυπωσιακό έργο που παρήγατε στο ΙΟΚ.

Ας θυμηθούμε ότι στην δεκαετία του 1960 ήταν Πρόεδρος της Επιτροπής για την Ασφάλεια των Εργαζομένων στο Τεχνικό Επιμελητήριο.

Από την προηγούμενη βδομάδα, στα διπλώματα αποφοίτησης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου αναγράφεται ότι είναι ισοδύναμα με τα masters 5ετούς κύκλου σπουδών των ισότιμων ευρωπαϊκών πανεπιστημίων.

Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο προχώρησε σε αυτή την αναγκαία αποκατάσταση δικαιοσύνης προς τους νέους αποφοίτους του, και το Τεχνικό Επιμελητήριο θα το διευρύνει προς τους παλαιούς, μόνο μετά την αναγκαία τεκμηρίωση που προέκυψε από ομάδα μελετητών με επικεφαλής τον Θεοδόση Τάσιο.

Για τα εκπαιδευτικά θέματα, στο σύνολό τους, τα θέματα της οργάνωσης της γενικής και της ανώτατης τεχνικής παιδείας, τα προβλήματα της ανώτερης επαγγελματικής τεχνικής εκπαίδευσης, ο Θεοδόσης Τάσιος από το 1963 ως σήμερα λειτουργεί γνωμοδοτικά και συμβουλευτικά στο Τεχνικό Επιμελητήριο.

Σήμερα, στο Τεχνικό Επιμελητήριο έχουμε μία Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων, μετεξέλιξη ενός πυρήνα γραφείου Διεθνών Σχέσεων που ίδρυσε ο Θεοδόσης Τάσιος.

Ο ίδιος εκπροσώπησε το Τ.Ε.Ε. σε σημαντικούς διεθνείς οργανισμούς όπως είναι η FEANI.

Συνέβαλλε στο να έχει βαρύνοντα λόγο το Τεχνικό Επιμελητήριο για μεγάλο χρονικό διάστημα, αλλά και να διεκδικήσει τη συμμετοχή του σε δεκάδες πλέον διεθνείς οργανισμούς, όπου και εκπροσωπείται σήμερα.

Σε σχέση με την τεράστια συνεισφορά του στο Τεχνικό Επιμελητήριο στο ειδικότερο επιστημονικό του αντικείμενο θα αναφερθώ με τίτλους μόνο, χωρίς κανένα σχόλιο, με χρονολογική σειρά ξεκινώντας, υπενθυμίζω, το 1960.

Σύνταξη ενημερωτικών βιβλιογραφικών δελτίων, για τα Τεχνικά Χρονικά.

Πρόεδρος της ομάδας εργασίας για την σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών σκυροδέματος Τ.Ε.Ε., πολλές από τις οποίες έγιναν αργότερα πρότυπα του ΕΛΟΤ.

Ίδρυση του Ελληνικού Τμήματος Σκυροδέματος και έναρξη του θεσμού των εθνικών επιστημονικών συνεδρίων του.

Έναρξη του μεγάλο προγράμματος του Τεχνικού Επιμελητηρίου «Αντισεισμικότητα υφισταμένων κατασκευών».

Προώθηση του προγράμματος του Τ.Ε.Ε. για την εθνική στρατηγική προσεισμικής ενίσχυσης υφισταμένων κτιρίων.

Πριν από 10 μόλις ημέρες, ο Υπουργός Εσωτερικών, ο κύριος Παυλόπουλος, καταρχήν συνηγόρησε σε μία σειρά δράσεων πιλοτικών επεμβάσεων σε υφιστάμενα δημόσια δημοτικά κτίρια, και νομοθετικών ρυθμίσεων που προτάθηκαν από τον Θεοδόση Τάσιο στα πλαίσια της τρίτης φάσης του ΕΠΑΝΤΥΚ.

Ίδρυση στο Τεχνικό Επιμελητήριο του Ελληνικού Τμήματος Αντισεισμικής Μηχανικής και πρώτος Πρόεδρος.

Διέυρνε τους ορίζοντες του Τεχνικού Επιμελητηρίου. Του πρόσφερε ένα πολύτιμο δώρο με την υπαγωγή σε αυτό της Εταιρείας Μελέτης Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας, ΕΜΑΕΤ, με τα συνέδρια, τις εκδηλώσεις, τις εκθέσεις, τα ομοιώματα, τις ταινίες.

Μας έδωσε ένα ισχυρό διαβατήριο για τις χώρες του εξωτερικού αλλά και για τα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Είμαστε υπερήφανοι για όσες φορές και για τον τρόπο με τον οποίο ο Θεοδόσης Τάσιος εκπροσώπησε το Τεχνικό Επιμελητήριο στο εξωτερικό, σε συνέδρια, σε οργανώσεις, στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

Ακόμα και όταν σηκωνόταν και αποχωρούσε από τα στούντιο, δικαιώνοντας το κοινό αίσθημα, ή όταν προκαλούσε οργισμένες αντιδράσεις υπουργών, αναλύοντας φαινόμενα στα οποία αποδίδουμε ένα μεγάλο μέρος της σημερινής κρίσης.

Αναφέρθηκα σε μέρος της συνεισφοράς του Θεοδόση Τάσιου στο Τ.Ε.Ε. Ενδεικτική ήταν η παράθεση. Περιορισμός ο αριθμός δεδομένων που δεν οδηγεί, όμως, σε πιθανοφάνεια αλλά σε προσωπική εκτίμηση και βεβαιότητες που καταγράφονται στον πρόλογο στην έκδοση του Τεχνικού Επιμελητηρίου με τις οποίες και θα τελειώσω.

Ο καθηγητής Θεοδόσιος Τάσιος διατυπώνει δημόσιο λόγο για περισσότερο από 50 χρόνια και από περισσότερα του ενός βήματα. Από τις αίθουσες των αμφιθεάτρων, από τα επιστημονικά του συγγράμματα, από τις στήλες του ημερήσιου τύπου, για θέματα τεχνικά όσο για θέματα ποίησης και φιλοσοφίας, αλλά και με γενναίες παρεμβάσεις σε δύσκολα θέματα καυτής επικαιρότητας.

Έτσι, όλα τα μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου κατά τον ένα ή τον άλλον τρόπο έχουμε υπάρξει μαθητές του. Και όσα μας δίδαξε είναι όντως πολλά.

Ο καθηγητής Τάσιος μας μεταδίδει ένα επιστημονικό ήθος που ανιχνεύει εκλεκτικές συγγένειες σε εκείνων των πρώτων φιλοσόφων της Ιωνίας.

Είναι το ήθος που δεν θέλει τον τεχνικό επιστήμονα αποχυμωμένο και άξεστο των θαυμάτων. Ο τεχνικός επιστήμονας που μας προτείνει ο καθηγητής Τάσιος, έχοντας εφελτήριο τον θαυμασμό, με την αρχική σημασία της έκπληξης, της εκτίμησης και της μέθεξης, ερευνά και θεωρεί τους νόμους της ύλης ως νόμους ενός σύμπαντος του θαυμαστού κόσμου.

Όμως, για τον καθηγητή Τάσιο η τεχνολογία δεν είναι μόνο ένα μέσο για να εκπλησσόμαστε γόνιμα, να ερμηνεύουμε και να συμπληρώνουμε την φύση.

Η τεχνολογία δεν είναι ένα λυχνάρι του Αλαντίν, χωρίς ιδεολογία και χωρίς κοινωνικό στίγμα αναφοράς.

Μας διδάσκει ότι ο τεχνικός επιστήμονας δεν πρέπει να είναι ένας ιδιωτεύων διανοούμενος. Η επιστημονική συσκευή της τεχνολογίας. Είναι μία παρακαταθήκη όπου ο τεχνικός επιστήμονας οφείλει να συνεισφέρει στο κοινωνικό σύνολο. Γιατί αν δεν προαχθεί η παραγωγή και μέσα από αυτή και η οικονομική δικαιοσύνη, δεν προάγεται και η δημοκρατία.

Και εδώ, στην αντίληψη για τον κοινωνικό ρόλο του τεχνικού επιστήμονα, εντοπίζεται το σημαντικότερο, ίσως, κομμάτι της διδακτικής προσφοράς του καθηγητή Τάσιου.

Γιατί πάνω από όλα μας έμαθε ότι αναγκαίο όρο για την ευδόκιμη υπόσταση του τεχνικού επιστήμονα αποτελεί αυτό που ο ίδιος ήταν και είναι σταθερά και ακαταπόνητα όλα αυτά τα χρόνια. Πολίτης έτοιμος και αποφασισμένος για την πεμπτουσία της δημοκρατίας. Έτοιμος, δηλαδή, και αποφασισμένος να μετέρχεται την όσμωση της αγοράς, τον διάλογο, την αντιπαράθεση, την διακινδύνευση σε όλες της τις μορφές.

Και εγώ ελπίζω ότι στα 90 χρόνια, που έχουμε δεσμευτεί, θα είμαι στο ακροατήριο και θα σας ακούω.

Κα ΒΙΤΖΗΛΑΙΟΥ:

Κύριε Μουτζούρη, κύριε Πρύτανι, παρακαλώ την δική σας παρουσίαση για την προσφορά του καθηγητή Τάσιου στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Κος ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ:

Ευχαριστώ.

Κύριε Καθηγητά και κυρία Τασίου, διακεκριμένοι παριστάμενοι, καταρχήν θα εκφράσω την έκπληξή μου που γιορτάζουμε τα 80 χρόνια του καθηγητή μας, ενώ δεν είναι ο άνθρωπος 80 ετών.

Σπεύσαμε λίγο, δεν ξέρω για ποιο λόγο, αλλά έστω και αυτό με αυτή την ευκαιρία θα πω αυτά που έχω να πω.

Και για να είμαι περισσότερο εμφαντικός και για να διατυπώσω καθαρά τι πιστεύω δεν θα περιμένω, αφού πω όλη την ομιλία μου, να

καταλήξω στο συμπέρασμά της. Θα πω στην αρχή το συμπέρασμα της ομιλίας μου και μετά θα αναπτύξω το σκεπτικό της.

Αυτό που έχω να πω είναι ότι ο καθηγητής Τάσιος λαμπρύνει με την υπέρ 45ετή παρουσία του και προσφορά του το Ίδρυμά μας, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Είμαστε υπερήφανοι που ο καθηγητής Τάσιος είναι στο Ίδρυμά μας, ήταν και είναι.

Τώρα θα πω γιατί είμαστε υπερήφανοι, αλλά το είπα από πριν.

Όλοι όσοι σπουδάσαμε ή θητεύουμε, υπηρετούμε σε αυτό το μεγάλο ίδρυμα της χώρας μας, ειλικρινά σας μιλάω, αισθανόμαστε μεγαλύτερη καταξίωση από την παρουσία του καθηγητή στο Ίδρυμα.

Δεν είναι λίγες οι φορές που έχω ακούσει να λένε: το Ίδρυμα που είσαι είναι αυτό που είναι ο καθηγητής Τάσιος. Προσδιορίζεται το Ίδρυμά μας από την παρουσία και διδασκαλία του καθηγητή Τασίου. Αυτό δεν είναι εύκολο πράγμα να συμβεί.

Ο νεαρός Σάκης, γιατί τώρα φέτος, με αυτή την ομιλία έμαθα ότι ονομαζόταν και Σάκης. Δεν θα μπορούσα ποτέ να φανταστώ τον Θεοδόση Τάσιο, τον θερβαντικό αυτό Τάσιο, ως Σάκη. Αλλά παρόλα αυτά απεκαλείτο Σάκης.

Ο νεαρός Σάκης μας ήρθε για πρώτη φορά στο Πολυτεχνείο σε δύσκολη περίοδο, το 1948, αφού θήτευσε στα προπανεπιστημιακά θρανία των Μεγάρων, όπου στα Μέγαρα μεταφέρθηκε ο πατέρας του από την Καστοριά.

Και είναι συγκινητικό να διαβάζει κανείς τι γράφει τώρα ο τότε Λυκειάρχης του στα Μέγαρα, ο μαθηματικός Ελευθέριος Σύρκος, που λες από αφοσίωση, και αυτός ακολούθησε από την Καστοριά, στο εκπαιδευτικό του έργο, την οικογένεια Τασίου στα Μέγαρα. Δεν ξέρω για ποιο λόγο.

Γράφει ο Ελευθέριος Σύρκος: *το σπινθηροβόλο βλέμμα του μαρτυρούσε δίψα για μάθηση και γνώση, τότε. Το μυαλό και ο ψυχικός κόσμος του λειτουργούν σαν σε διαφορετικές διαστάσεις από τις συνηθισμένες. Είχα ενώπιόν μου στο Λύκειο όχι απλώς ένα άριστο μαθητή, αλλά μία ιδιοφυία.*

Σε ηλικία μόνο 34 ετών πρωτοεκλέγεται καθηγητής στο Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Αν σκεφτείτε τις συνθήκες τις κρατούσες τότε στο Μετσόβιο, που μπορεί να πει κανείς ότι ήταν στην γεροντοκρατία,

εις ηλικία 34 ετών για να εκλεγεί νέος καθηγητής ήταν κάτι το ξεχωριστό, κάτι έδειχνε αυτό.

Και από τότε, το 1964, αρχίζει η καταγιστική δράση του στο Πολυτεχνείο και στον τεχνικό κόσμο και στην ελληνική κοινωνία. Αφού είχε θητεύσει προηγουμένως στο Μετσόβιο επί δετία ως επιμελητής.

Δεν υπάρχει σημαντική επιτροπή στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο όπου ο Τάσιος να μην δούλεψε και να μην πρωτοστάτησε, να μην πρωταγωνίστησε.

Από την Σύγκλητο, από την Κοσμητεία, από τον τομέα, από το εργαστήριο του σκυροδέματος. Σε όλα αυτά και σε άλλα πολλά ο Τάσιος έβαλε το λιθάρι του και εμείς οι μεταγενέστεροι χτίσαμε, αν χτίσαμε, κάτι.

Δίδαξε σε τρεις σχολές μας. Ξεκίνησε από την Σχολή Τοπογράφων Μηχανικών, όταν πρωτοέγινε καθηγητής. Εν συνεχεία πέρασε στην «μητέρα» του, την Σχολή Πολιτικών Μηχανικών. Και επίσης δίδαξε στην Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.

Οργάνωσε και διεύθυνε για πάνω από 30 χρόνια το εργαστήριο του οπλισμένου σκυροδέματος. Την «μητέρα» εργαστηρίων των Πολιτικών Μηχανικών. Σκυρόδεμα.

Ορίστηκε επιβλέπων και μέλος συμβουλευτικών επιτροπών σε δεκάδες επιτυχώς ολοκληρωθεισών διδακτορικών διατριβών, τόσο στην χώρα μας όσο και στο εξωτερικό.

Τα ξένα πανεπιστήμια καλούσαν και καλούν τον Τάσιο να τον έχουν ως μέλος τριμελών επιτροπών ή πενταμελών για διδακτορικές διατριβές. Ανεβαίνει το κύρος διατριβής αν ο Τάσιος είναι μέλος της επιτροπής, πολύ περισσότερο αν είναι επιβλέπων.

Υπήρξε υπεύθυνος ή μέλος σε δεκάδες, δεκάδες ερευνητικά προγράμματα, τα πλείστα των οποίων ήταν ανταγωνιστικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ήταν υπεύθυνος ή μέλος, αλλά πάντα είναι υπεύθυνος.

Ακόμα και τώρα, σας ομολογώ, κάνω προσπάθεια να τον εμπλέκω σε προγράμματα του Πολυτεχνείου γιατί θεωρώ ότι θα προσδώσει κύρος πέραν του αποτελέσματος που θα είναι καλύτερο.

Έχει δει μαθητές του, και νομίζω για ένα δάσκαλο είναι πολύ σημαντικό αυτό, να στελεχώνουν σε βαθμίδες καθηγητών και

διοικήσεως όλων των πανεπιστημίων και εδώ και έξω. Μαθητές του βρίσκει παντού. Είναι σημαντικό αυτό. Οι επίγονοι.

Έχει συμμετάσχει ως Πρόεδρος ή προσκεκλημένος ομιλητής σε δεκάδες εκατοντάδες επιστημονικά συνέδρια του αντικειμένου του.

Έχει επιλεγεί ως μέλος συντακτικών επιτροπών πολλών διεθνών και ελληνικών επιστημονικών συνεδρίων και περιοδικών περιοχής. Θα βρείτε το όνομά του στα περιοδικά περιοχής του χώρου του.

Λαμβάνει τιμητικές διακρίσεις από πλείστες επιστημονικές ενώσεις και έχει αναγορευθεί επίτιμος διδάκτωρ και καθηγητής από πολλά πανεπιστήμια του εσωτερικού και του εξωτερικού, στις τέσσερις γωνιές του κόσμου.

Θήτευσε ως εταίρος και Πρόεδρος στις μεγαλύτερες επιστημονικές ενώσεις των ΗΠΑ και της Ευρώπης.

Ελληνικές επιστημονικές ενώσεις σκυροδέματος, εδαφομηχανικής, φιλοσοφίας αμιλλώνται ποια θα τον εξασφαλίσει στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή ως Πρόεδρο.

Έχει διατελέσει ειδικός σύμβουλος και εμπειρογνώμων σε σημαντικότερες επιτροπές και αποστολές τόσο των Ηνωμένων Εθνών όσο και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Επελέγη να αξιολογήσει πανεπιστήμια της αλλοδαπής, της Εσπερίας. Και το έκανε με επιτυχία. Και αυτό είναι πολύ σημαντικό για μηχανικούς.

Έχει τεράστια μελετητική και τεχνική δραστηριότητα τόσο όσο μελετητής, ως σύμβουλος, ως συντονιστής, ως εμπειρογνώμων. Από προσωπική εμπειρία ξέρω ότι οι πιο σημαντικές επιτροπές, τεχνικές στην χώρα μας, εγώ έγραψα έναν όρο εδώ, πιθανόν να είναι λίγο τραβηγμένος, αλλά έτσι είναι, διαγκωνίζονται να τον έχουν ως μέλος τους. Μπορεί να μην του αρέσει ο όρος «διαγκωνίζονται» αλλά αυτή είναι η αλήθεια.

Ακόμη και τώρα πρόσφατα, όταν θέλαμε να κάνουμε αυτό το μεγάλο βήμα να χορηγούμε στους φοιτητές μας την ισοτιμία των διπλωμάτων τους, που το κάναμε πριν από λίγες μέρες, με το master της κεντρικής Ευρώπης, σε αυτόν καταφύγαμε και αυτός επέλεξε μία ομάδα για να τεκμηριώσει αν αυτό που πάμε να κάνουμε όντως ερείζεται σε στερεές βάσεις. Εκείνος το τεκμηρίωσε και μας έκανε μία έκθεση πάνω στην οποία πατήσαμε.

Το δημοσιευμένο επιστημονικό του έργο σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων είναι εντυπωσιακότατο.

Μόνο το επιστημονικό, στον στενό χώρο, γιατί θα πάω και στον ευρύτερο χώρο στην συνέχεια, περιλαμβάνει άνω των 300 εργασιών. Είναι αριθμός φανταστικός.

Αλλά το κυρίαρχο στοιχείο του Τασίου δεν είναι αυτά που είπα και άλλα πολλά στον τεχνικό κόσμο. Είναι η καθολικότητά του, είναι ο Homo Universalis. Είναι το αρχέτυπο του Homo Universalis, πέραν του Homo Sapiens.

Δίνει διαλέξεις, συντονίζει, αρθρογραφεί, παρεμβαίνει σε θέματα φιλοσοφίας, τέχνης. Έχω δει άρθρο του και να υπογράφει ως τεχνοκριτικός. Παιδείας, θρησκείολογίας, και πολλά-πολλά άλλα.

Είναι παγκοίμως γνωστός για τις επιδόσεις του. Υπάρχουν Έλληνες που δεν είναι μηχανικοί, δεν είναι τεχνικοί, δεν ξέρουν τον τεχνικό κόσμο, και ξέρουν τον Τάσιο σαν παρουσιαστή της τέχνης. Έχω τύχει να ακούσω να λένε έτσι.

Έχει συγγράψει πάνω από 110 εργασίας σε θέματα τέτοια, επιστημονικές εργασίες. Και όπως είπα σε μερίδα Ελλήνων, μη τεχνικών, είναι περισσότερο γνωστός τεχνοκριτικός ως, διανοητής, ως στοχαστής.

Έτσι προσπάθησα στις εφημερίδες των τριών τελευταίων ημερών, από την Κυριακή μέχρι τώρα να δω. Και τι βρήκα; Στις επιφυλλίδες του Βήματος «Τι τα θέμε τα μνημεία;» Αναπτύσσει γιατί τα θέλουμε τα μνημεία. Εδώ αναπτύσσει, στην Καθημερινή, τις ανεμογεννήτριες από την αισθητική και την αναισθησία τους. Είναι δύο άρθρα στις τελευταίες τρεις μέρες.

Διαβάζω τι γράφει στο Βήμα, και αυτό τον χαρακτηρίζει, κάνω copy list στο Βήμα.

Η μονόχορδη λογοκρατούμενη αντίληψη για τον άνθρωπο ως ένα κατσοφιασμένο ον που ασχολείται μόνο με θέματα σοβαρά υποτιμά το αισθητικό ενέργημα και την επανεύρεση του μύχιου εαυτού μας μέσω της τέχνης, κάθε στιγμή, μέρα και νύχτα.

Αποτέλεσμα αυτής της υποτίμησης είναι ο ευνουχισμός του είναι, η υπονόμηση της ευτυχίας και ίσως και η αύξηση των νευρώσεων.

Παλεύει ανάμεσα στην τεχνική και στα καλλιτεχνήματα και στα ενεργήματα ο Τάσιος.

Ο ομιλών υπήρξε φοιτητής του στα θρανία. Και η γυναίκα του ομιλούντος υπήρξε φοιτήτριά του. Και αρκετές φορές έχουμε κάνει αναπαραστάσεις του σόου που έκανε. Έκανε σόου στο αμφιθέατρο. Πολλές φορές δεν πηγαίναμε σε μαθήματα στο Πολυτεχνείο. Πηγαίναμε να δούμε το σόου του Τασίου.

Έκανε το πιο, για εμένα που ασχολούμαι με τα νερά, το πιο πεζό μάθημα το σκυρόδεμα, και όταν έπρεπε έκανε απέλπιδες προσπάθειες να δικαιολογήσει κάτι περίεργους συντελεστές σε τύπους 0,67 επί διατομή δια τάδε, και προσπαθούσε να εξηγήσει το 0,67 πώς προέκυπτε και έκανε σόου, να λέει «ο οπλισμός είναι στο 0,10 από την άκρη το άλλο, τόσο επί τόσο, 0,67». Μας κατέπλησσε που μας το αποδείκνυε αλλά δεν έπαυε να υπάρχει και κάποιο σόου εκεί πέρα.

Κυρίες και κύριοι, όλα αυτά δεν θα ήταν δυνατά αν δεν υπήρχε η ωραία Ρέα δίπλα του. Η ωραία Ρέα είναι το alter ego, το απαραίτητο συμπλήρωμα του Τασίου και όλη η οικογένειά του. Αν δεν υπήρχε η Ρέα, δεν θα ήταν ο Θεοδόσης, λυπάμαι που το λέω. Λυπάμαι, κύριε Τάσιε.

Αυτό έλειπε, να το έλεγα και να μην χαιρόσαστε. Το είπα για να χαρείτε.

Κυρίες και κύριοι, μετά από όλα αυτά, δικαιούμαι ως Πρύτανης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου να πω ότι είμαστε όλοι υπερήφανοι που ήμαστε μαθηταί και που τον έχουμε στο Πολυτεχνείο. Ευχαριστώ.

Κα ΤΟΡΑΚΗ:

Η κυρία Βιτζηλαίου, καθηγήτρια στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, θα μας μιλήσει για την επιστημονική έρευνα.

Κος ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ:

(Ομιλία μακριά από το μικρόφωνο)

Συγνώμη, λησμόνησα κάτι. Θέλω να εγχειρίσω κάτι. Δεν ήξερα τι καλύτερο δώρο από κάποιες δύο νέες εκδόσεις του Πολυτεχνείου για την Μονήκαι τα νεοκλασικά της Αθήνας. Εγχειρίσις.

Κα ΒΙΤΖΗΛΑΙΟΥ:

Κυρίες και κύριοι, είναι προφανώς εντελώς αδύνατο μέσα σε λίγα λεπτά να χωρέσει μία έστω και στοιχειώδης παρουσίαση του

επιστημονικού έργου του καθηγητή Τάσιου, το οποίο συμποσούται με ένα μεγάλο πλήθος βιβλίων, άρθρων σε περιοδικά και γενικών εισηγήσεων και εισηγήσεων σε συνέδρια, καθώς και εκατοντάδων διαλέξεων.

Έτσι, λοιπόν, δεν θα πέσω στην παγίδα να προσπαθήσω να αναφέρω όλες του τις εργασίες. Αλλά θα προσπαθήσω να εντοπίσω εκείνα τα στοιχεία τα οποία, κατά την γνώμη μου, χαρακτηρίζουν το επιστημονικό έργο του Τάσιου.

Το πρώτο στοιχείο είναι ότι ο καθηγητής Τάσιος έχει ασχοληθεί και ασχολείται με ένα πολύ μεγάλο πλήθος και μία πολύ μεγάλη ποικιλία αντικειμένων και μάλιστα σε πολλά από αυτά υπήρξε πρωτοπόρος. Ασχολήθηκε δηλαδή όταν διεθνώς η έρευνα δεν είχε προχωρήσει σε αυτά τα θέματα.

Έτσι, ήδη, στην δεκαετία του '50 τον βλέπουμε να ασχολείται με την χρήση των πρόσθετων στο σκυρόδεμα, με την τεχνολογία σκυροδέματος, όπως και με επιτόπου μη καταστρεπτικές μεθόδους.

Στην δεκαετία του '60 ασχολείται με την διάβρωση των χαλύβων προεντάσεως με θέματα εδαφομηχανικής και θεμελιώσεων, όπως επίσης και με την βαριά προκατασκευή.

Η ενασχόλησή του με θέματα της σεισμικής συμπεριφοράς και του σχεδιασμού των κατασκευών από οπλισμένο σκυρόδεμα, τοποθετείται στις αρχές και στα μέσα της δεκαετίας του '70, δηλαδή 10 χρόνια τουλάχιστον πριν από την πρώτη μεγάλη ριζική βελτίωση του αντισεισμικού μας κανονισμού για την οποία είναι ένας από τους κύριους, αν όχι ο κύριος υπεύθυνος.

Την ίδια εποχή τοποθετείται και η έναρξη της ενασχόλησής του με θέματα μνημείων και ιστορικών οικισμών, ενώ από εκεί και μετά έχουμε μία συστηματική ερευνητική δραστηριότητά του σε θέματα που σχετίζονται με την σεισμική συμπεριφορά των κατασκευών, πράγμα απολύτως λογικό για την χώρα μας, και μάλιστα σε θέματα καίρια για αυτή την σεισμική συμπεριφορά, όπως οι κόμβοι πλαισίων, η συνάφεια χάλυβα και σκυροδέματος, η μηχανική των επισκευών. Όπως και η μεταφορά δυνάμεων κατά μήκος διεπιφανειών οπλισμένου σκυροδέματος.

Επίσης ασχολείται, την ίδια περίπου εποχή, στην δεκαετία του '80, το άλλο μεγάλο θέμα των κατασκευών από οπλισμένο σκυρόδεμα,

που είναι οι περιβαλλοντικές δράσεις και η ανθεκτικότητα σε διάρκεια. Όπως επίσης και με την συμπεριφορά του οπλισμένου σκυροδέματος υπό πυρκαγιά.

Ενώ συνεχίζει να ασχολείται με καίρια θέματα της συμπεριφοράς σε σεισμό, όπως είναι τα κοντά υποστυλώματα, τα τοιχώματα οπλισμένου σκυροδέματος υπό σεισμό, η πλαστιμότητα του σκυροδέματος, η συμπεριφορά πλαισίων με τοίχους πληρώσεως κλπ.

Την ίδια εκείνη εποχή δραστηριοποιείται πάρα πολύ έντονα και στον άλλον τομέα, τον τομέα των τοιχοποιιών, άοπλων και οπλισμένων, σύγχρονων και παλαιών, και επομένως και με τα θέματα των μνημείων και των ιστορικών οικισμών.

Άλλο ένα αντικείμενο είναι οι ολόσωμες μετακινήσεις ιστορικών κτιρίων, και βέβαια μία μεγάλη κατηγορία εργασιών, που σχετίζονται με τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη υλικών κατάλληλων για επεμβάσεις σε μνημεία και ιστορικές κατασκευές, όπως επίσης και με τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας από απόψεως μηχανικής αυτών των επεμβάσεων.

Και μόνο αυτή η απλή αναφορά θεμάτων μας δείχνει πόσο ο Τάσιος είναι πάντοτε ενημερωμένος στα θέματα τα οποία έχει ανάγκη η πράξη είτε στον ελληνικό χώρο είτε και στον διεθνή. Και αυτό σε συνδυασμό με τον τρόπο δουλειάς του, στον οποίο θα αναφερθώ με λίγα λόγια εν συνεχεία, νομίζω ότι χαρακτηρίζει όλη του την επιστημονική δραστηριότητα.

Πριν να περάσω στον τρόπο της δουλειάς τους, θα ήθελα να αναφέρω μερικές από τις εργασίες του. Υποχρεωτικώς η έλλειψη του χρόνου θα με κάνει να κάνω μερικά άλματα. Απλώς για να φανούν μερικές εργασίες του, οι οποίες είτε έγιναν πολύ νωρίς και επομένως ήταν πρωτοποριακές, είτε και οδήγησαν σε προσομοιώματα σχεδιασμού τα οποία έχουν ενσωματωθεί σε ελληνικούς και σε διεθνείς κανονισμούς.

Έτσι, ας ξεκινήσουμε από το 1958, πολύ πριν από την πρώτη εφαρμογή προενταταμένου σκυροδέματος στην Ελλάδα, αν δεν κάνω λάθος.

Κος ΤΑΣΙΟΣ:

(Ομιλία μακριά από το μικρόφωνο)

Λίγο μετά.

Κα BITZHΛΑΙΟΥ:

Λίγο μετά ήταν; Από εσάς.

Έχουμε ένα.....

(.....)

Κα BITZHΛΑΙΟΥ:

...από προεντεταμμένο σκυρόδεμα. Την ίδια εποχή, δεδομένης της μεγάλης οικονομικής σημασίας για την χώρα, διερευνάται συστηματικά μέσω δοκιμών η επιρροή της Θηραϊκής γης στις φυσικές και στις μηχανικές ιδιότητες του σκυροδέματος.

Έχουμε εργασίες για την συμπεριφορά των πασσάλων υπό οριζόντιες δράσεις.

Έχουμε την ανάπτυξη μίας επιτόπου μεθόδου, έμμεσης μεθόδου μη καταστρεπτικής για την εκτίμηση των μηχανικών χαρακτηριστικών του σκυροδέματος. Η εξόλκευση του ήλου, μία μέθοδος που όλοι ξέρουμε ότι εδώ και πολλά χρόνια είναι μία πρότυπη μέθοδος που χρησιμοποιείται τρεχόντως.

Έχουμε μία μεγάλη κατηγορία εργασιών, όπως είπα και προηγουμένως, που σχετίζεται με την πειραματική και την αναλυτική διερεύνηση του μηχανισμού της συνάφειας μεταξύ χάλυβα και σκυροδέματος, που όπως ξέρουμε είναι και η προϋπόθεση για την λειτουργία αυτού του υλικού.

Στα μέσα της δεκαετίας του '80 μία εργασία του καθηγητή Τάσιου αναφέρεται στην αλληλεπίδραση πλαισίων και τοίχων πληρώσεως και οδήγησε στην διατύπωση των σχετικών διατάξεων που ενσωματώθηκαν για πρώτη φορά στο πρώτο σχέδιο του ευρωκώδικα 8, του ευρωπαϊκού αντισεισμικού κανονισμού.

Η συμπεριφορά των διεπιφανειών οπλισμένου σκυροδέματος, είτε πρόκειται για φυσικές ρωγμές, είτε πρόκειται για διεπιφάνειες σε επισκευασμένα ενισχυμένα στοιχεία, όπου αυτή η πειραματική και αναλυτική έρευνα οδήγησε σε προσομοιώματα που έχουν ενσωματωθεί στον πρότυπο κανονισμό του ΣΕΕΜΠΕ και εν συνεχεία στους ευρωκώδικες και προσφάτως στον κανονισμό επεμβάσεων, ο οποίος συντάχθηκε με πρωτοβουλία του ΟΑΣΠ και βρίσκεται σε δημόσιο διάλογο.

Ο σχεδιασμός ολόσωμων μετακινήσεων ιστορικών κτιρίων, ένα θέμα που έγινε επίκαιρο με την κατασκευή μεγάλων έργων υποδομής στην χώρα μας.

Η συμπεριφορά των τοιχωμάτων οπλισμένου σκυροδέματος έναντι σεισμού. Στοιχεία και αυτής της μελέτης βρίσκουμε στους εν ισχύ κανονισμούς μας.

Τα θέματα της ανθεκτικότητας σε διάρκεια τα οποία οδήγησαν και στην συγγραφή ενός σημαντικού, πιστεύω, βιβλίου.

Τα θέματα της συμπεριφοράς του οπλισμένου σκυροδέματος και των κατασκευών από οπλισμένο σκυρόδεμα έναντι πυρκαγιάς, ένα θέμα που τότε που ασχολήθηκαν ο κύριος Τάσιος με τον κύριο Χρονόπουλο με αυτά τα θέματα, έμοιαζε εξωτικό, δυστυχώς οι πυρκαγιές πριν από λίγα χρόνια με οδυνηρό τρόπο μας έδειξαν την μεγάλη σημασία του θέματος.

Επίσης πολύ σημαντικές, νομίζω, είναι οι εργασίες που σχετίζονται με την περίσφυξη του σκυροδέματος και την πλαστιμότητα, οι οποίες οδήγησαν σε ένα προσομοίωμα περίσφυξης το οποίο περιλαμβάνεται σε εθνικούς και διεθνείς κανονισμούς, όπως επίσης και στις διατάξεις για την όπλιση των υποστυλωμάτων που βρίσκουμε και στους δικούς μας κανονισμούς και στους ευρωπαϊκούς.

Η ενασχόληση με ερευνητική, αναλυτική και πειραματική με στοιχεία πολύ ευαίσθητα έναντι σεισμού, όπως είναι η ...ζεύξεως μεταξύ τοιχωμάτων και τα κοντά υποστυλώματα.

Ερευνητικές εργασίες οι οποίες, επίσης, έχουν οδηγήσει στην σύνταξη άρθρων προς ενσωμάτωση στον αντισεισμικό κανονισμό μας.

Μία συστηματική πειραματική έρευνα για τον έλεγχο της ορθότητας και της επάρκειας των σύγχρονων κανονισμών σε σχέση με την πλαστιμότητα των υποστυλωμάτων.

Και βεβαίως λυπούμαι που λόγω χρόνου θα έπρεπε να ανοίξω μία άλλη κατηγορία, που πάρα πολύ την αγαπώ, για τα ερευνητικά αντικείμενα που σχετίζονται με τις ιστορικές κατασκευές και τα μνημεία. Αλλά αυτά ίσως για την επόμενη φορά, για την επόμενη τιμητική εκδήλωση.

Θα πάρω τώρα λίγα λεπτά για να αναφερθώ στον τρόπο με τον οποίο ο Τάσιος δουλεύει, που θεωρώ ότι δίνει μεγάλη εμβέλεια και μεγάλο βάρος στις εργασίες που κάνει.

Ξεκινάμε με την επιλογή του θέματος, που βεβαίως αυτό επιλέγεται με βάση και το προσωπικό επιστημονικό ενδιαφέρον του καθενός μας, αλλά στην περίπτωση του Τάσιου η επιλογή βασίζεται στις ανάγκες της πράξης, της εφαρμογής, εθνικές και διεθνείς.

Εν συνεχεία τοποθετεί το πρόβλημα πηγαίνοντας στην ουσία του θέματος, στην μηχανική του πράγματος και με αυτό τον τρόπο κάνει μία πρώτη προσομοίωση, όπως θα δούμε είναι πολύ τολμηρός σε αυτό και αποφασισμένος.

Και με αυτό τον τρόπο μπορεί να εντοπίσει τις κύριες παραμέτρους και να οργανώσει, επομένως και ένα επιτυχές πειραματικό πρόγραμμα, το οποίο δίνει στοιχεία για τον έλεγχο και την βαθμονόμηση των προσομοιωμάτων με στόχο να καταλήξουμε σε απλουστεύσεις εύλογες, σε καταστατικούς νόμους, σε προσομοιώματα σχεδιασμού τα οποία εντέλει θα ενσωματωθούν στους κανονισμούς ή και μέσω των μαθημάτων θα γίνουν κτήμα όλων των μηχανικών με στόχο την βελτίωση της ποιότητας των κατασκευών μας.

Μιας και στον τίτλο της ομιλίας μου αναφέρονται και οι κανονισμοί, θα πω και εγώ μόνο δύο λόγια για μερικούς από τους κανονισμούς για τους οποίους μπορούμε να τον θεωρούμε υπεύθυνο.

Είναι ο κανονισμός της μελέτης έργων από οπλισμένο σκυρόδεμα, εν ισχύ στην χώρα μας. Ο ελληνικός αντισεισμικός κανονισμός. Ο πρότυπος κανονισμός του ΣΕΕΜΠΕ FIP του 1990 που χρησίμευσε ως βάση για την σύνταξη των ευρωκωδίκων.

Έχουμε έτοιμο το τρίτο σχέδιο για δημόσιο διάλογο του κανονισμού των επεμβάσεων. Και ένα ρυθμιστικό κείμενο για επεμβάσεις σε ιστορικά κτίρια, που είναι σε πολύ προχωρημένο στάδιο. Όπως επίσης, από ό,τι ξέρω, και κανονισμοί για την Λατινική Αμερική και για την Αφρική, ενδεχομένως και άλλοι τους οποίους δεν γνωρίζω.

Ως προς τον τρόπο της δουλειάς, όλοι μας έχουμε διάφορα τέτοια σκιστάκια για το πώς ξεκινάει να σκέφτεται τα θέματα ο Τάσιος. Εδώ βλέπουμε το πώς συμπεριφέρεται ένα ανεπαρκές μάτισμα ράβδων διαμήκων σε ένα υποστύλωμα, όπου βλέπετε ότι έχουμε εδώ όλους τους μηχανισμούς που υπεισέρχονται, εντοπίζονται όλες οι παράμετροι από απόψεως μηχανικής.

Και βέβαια, όπως έλεγα, είναι τολμηρός και αποφασισμένος. Δεν διστάζει να χαράξει ακόμα και ένα πλήρη νόμο συμπεριφοράς περιμένοντας εν συνεχεία το πείραμα να τον επαληθεύσει ή να τον διορθώσει.

Η αλήθεια είναι ότι ακριβώς επειδή πηγαίνει στην ουσία των θεμάτων το πείραμα, τις περισσότερες φορές, επαληθεύει τουλάχιστον στον τρόπο με τον οποίο εξελίσσονται αυτές οι καμπύλες τις αρχικές υποθέσεις του Τάσιου.

Παρά το γεγονός ότι είχα ετοιμάσει ένα συγκεκριμένο παράδειγμα για να σας δείξω αυτόν τον τρόπο σκέψης, θα το ξεπεράσω, γιατί δεν έχουμε χρόνο και γιατί θέλω να κλείσω με κάτι που θεωρώ πάρα πολύ σημαντικό.

Δεν υπάρχει επίλογος σε αυτήν παρουσίαση γιατί η ζωή και η δουλειά συνεχίζεται. Έχω μερικές φωτογραφίες, είμαι βέβαιη, θα έχετε την λεπτότητα όλοι σας να μην παρατηρήσετε πόσο νέοι ήμαστε σε εκείνη την πάνω αριστερά φωτογραφία.

Θα έλεγα καλύτερα να κοιτάξουμε τα δροσερά φρέσκα πρόσωπα, στην κάτω φωτογραφία, των φοιτητών που παρακολουθούν το μεταπτυχιακό μάθημα του Τάσιου, καθώς και την καλή ατμόσφαιρα, την φιλική διάθεση με φίλους Έλληνες και ξένους αγαπημένους.

Δεν μπορώ, πριν τελειώσω, να μην αναφερθώ σε ένα στοιχείο της δραστηριότητας του καθηγητή Τάσιου που το θεωρώ ίσως, θα τολμούσα να πω και το πιο σημαντικό του. Και αυτό είναι το δασκαλίκι.

Όλοι ξέρουμε ότι ο Τάσιος είναι ένας χαρισματικός δάσκαλος. Ξέρουμε, όπως έλεγε και ο κύριος Πρύτανης, ότι έχει και την παρουσία και την ηθοποιία, που είναι πολύτιμα στοιχεία για να ένα καλό μάθημα. Αλλά προφανώς δεν είναι μόνο αυτά.

Είναι η γνώση, η γνώση την οποία πάντοτε εμπλουτίζει, επεκτείνει και εμβαθύνει και πάντοτε σε σχέση με την πράξη, που είναι πολύτιμο για ένα μηχανικό.

Είναι η καλή προετοιμασία του, ακόμα και όταν έχει να διδάξει πολύ απλά θέματα, όπως παραδείγματος χάριν η κεντρική θλίψη τις παλιές εποχές.

Η επιθυμία αυτή την γνώση να την μεταδώσει με τρόπο απλό αλλά και πλήρη. Δηλαδή χωρίς να κάνει έκπτωση στην επιστημονικότητα.

Ο ενθουσιασμός και η αγάπη του για τα αντικείμενα που διδάσκει. Η γενικότερη καλλιέργεια, η οποία εκτός του ότι κάνει το μάθημα μία βαθιά αισθητική απόλαυση διδάσκει και ότι ο επιστήμονας πρέπει να είναι ένα πολύπλευρο ον.

Το χιούμορ, που χαλαρώνει την ατμόσφαιρα μίας έτσι και αλλιώς αυστηρής από την φύση της διδασκαλίας και φέρνει πιο κοντά τον δάσκαλο με τον μαθητή συμβάλλοντας στην διαδικασία της μάθησης.

Η συνέχεια και η συνέπεια στην διδασκαλία, πράγματα απλά όπως το να είναι παρών κάθε φορά στο μάθημά του στην ώρα του, ακόμα και όταν οι διεθνείς υποχρεώσεις πύκνωσαν.

Ο σεβασμός προς τον διδασκόμενο αλλά και η σοβαρότητα και η αυστηρότητα, υψίστης σημασίας δίδαγμα και αυτό για τους νέους πολίτες.

Και βέβαια η καθημερινή διαθεσιμότητά του προς όλους.

Και επειδή, όπως είδατε, έχω αποφύγει κάθε, ή προσπάθησα να αποφύγω κάθε προσωπική συναισθηματική αναφορά, θα ήθελα να τελειώσω με αυτές τις δύο σελίδες από τις σημειώσεις που κρατούσα πριν από 30 τόσα χρόνια ως 4ετής φοιτήτρια στο μάθημα του σιδηροπαγούς σκυροδέματος του κυρίου Τάσιου.

Δάσκαλε, καλή συνέχεια.

Κα ΤΟΡΑΚΗ:

Ο κύριος Βέττας θα μας μιλήσει για την μελετητική και κατασκευαστική δραστηριότητα του κυρίου Τάσιου.

Κος ΒΕΤΤΑΣ:

Η σημερινή μέρα είναι για τον Τάσιο.

Θυμάμαι την πρώτη φορά που δέχθηκε τιμητική εκδήλωση, την είχε χαρακτηρίσει κάτι σαν μνημόσυνο εν ζωή. Έκτοτε έχουν γίνει πολλά και θα γίνουν ακόμα πολλά. Θα ήθελα να δω σήμερα τι έξυπνο θα βρει να πει και τι άλλο θα κρατήσει για τις επόμενες φορές.

Γιατί μιλάω εγώ σε αυτή την ιστορική αίθουσα, για πολλούς λόγους. Γιατί τον πρωτογνώρισα το '60 σαν δάσκαλο, με προσέλαβε σαν βοηθό του το '66 και έκτοτε συνέχισε να με καθοδηγεί και να με συμβουλεύει και τον ευχαριστώ για αυτό.

Του οφείλω πολλά αλλά δεν είναι για την παρούσα.

Ο Θεοδόσης Τάσιος παρότι είναι ένα τέρας τεχνολογίας, έχει μία φυσικά άπωση σε θέματα καθημερινής τεχνολογίας. Δεν ξέρω αν ξέρετε ότι δεν του αρέσει να οδηγεί. Δοκίμασε μία φορά και δεν του άρεσε, και ίσως αυτό το συνδύαζε και με κάποιο ανέκδοτο που δεν θέλω να το πω τώρα.

Όμως, ξεκινώντας και επειδή η παρουσίαση χρησιμοποιεί το Power Point δεν μπορώ παρά να θυμηθώ ένα χαρακτηριστικό περιστατικό.

Ο Τάσιος για καιρό αντιστεκόταν στην χρήση του υπολογιστή, μέχρι που κάποια στιγμή του είπαν, και είπε και αυτός, ότι ο Τάσιος θα κάνει τώρα παρουσίαση χωρίς Power Point;

Του ετοίμασαν οι συνάδελφοί του, οι συνεργάτες του το υλικό, του δείξαν και πώς να πληκτρολογεί ένα, δύο, τρία πλήκτρα, ήρθε εκείνη η ώρα, ο Τάσιος ζέστανε το ακροατήριο, ετοίμαζαν οι άλλοι τα εργαλεία, ο Τάσιος έβλεπε κάποια αμηχανία, κάποιον ιδρώτα στα πρόσωπα, τα μηχανήματα δεν δούλευαν.

Ο Τάσιος περίμενε λίγο ακόμα, και σε κάποια στιγμή ατάραχος αναφωνεί: θα σας πω το ηπειρώτικο ρητό ότι το καλύτερο τσακμάκι είναι αυτό που έχει θήκη για εφεδρικά σπέρτα.

Βγάζει από την τσάντα του παραδοσιακές διαφάνειες και συνεχίζει να μιλάει βγάζοντας όλο τον κόσμο από την απελπισία του τι θα κάνουν με την τεχνολογία η οποία δεν δούλεψε την ώρα που το ήθελε.

Δεν θα εκφωνήσω τις διαφάνειες. Θέλω να πω ότι ο Τάσιος γεννήθηκε το '30 από μία οικογένεια σφικτή, όχι πλούσια, αλλά μία καλή αστική λόγια οικογένεια.

Ο Σάκης, που είπες, κύριε Πρύτανη, ότι είναι για τους φίλους, έχει και δεύτερο όνομα, είναι Θεοδόσης και Ρήγας. Το αποκρύπτει. Αλλά το Ρήγας είναι όνομα και πράγμα.

Η πρώτη του επαφή με τα πανεπιστήμια ήταν στο μαθηματικό, το 1947, κάθισε ένα χρόνο, δεν του άρεσε. Εγώ λέω ότι δεν τον συγκινούσε το περιθώριο δράσης και πράξης που θα του έθετε. Την επόμενη χρονιά έδωσε στο Πολυτεχνείο, μπήκε πρώτος, και έγινε ο αγαπημένος των δασκάλων του και των συμφοιτητών του και της επιστήμης που είχε διαλέξει.

Το Πολυτεχνείο είναι το λίκνο του. Σε αυτό έδωσε τα πάντα. Όταν μπήκε είναι από τους λίγους που έγινε πλήρους και αποκλειστικής, στην κυριολεξία, απασχόλησης. Σε πολύ μεγάλο βαθμό το έκτισε με τα χέρια του. Και έχει δίκιο ο Πρύτανης να συνδέει το όνομα του Πολυτεχνείου με το όνομα του Τάσιου.

Ξεκίνησε το επάγγελμα το 1954 αφού μεσολάβησε ενός έτους χρόνος στο Παρίσι για μετεκπαίδευση, έκανε δύο χρόνια θητεία και έστησε το περίφημο γραφείο γεφυροποιίας και κατέστη ο κυριότερος, ο σοβαρότερος, ο σημαντικότερος γεφυροποιός της εποχής.

Το 1960 συναντήθηκε με την ΕΔΟΚ ΕΤΕΡ, έγινε βασικό της στέλεχος, σε ένα κατασκευαστικό πανεπιστήμιο εκείνης της εποχής, το οποίο σε μεγάλο βαθμό δημιούργησε και ακτινοβόλησε από τον Τάσιο.

Ο Τάσιος είχε και έχει πολυσχιδή δράση. Ασχολήθηκε, δεν ξέρω αν υπάρχει κάτι που να μην ασχολήθηκε. Μερικοί του το καταλόγισαν σαν πλάτος, όμως σε κάθε τομέα έδωσε βάθος που λίγοι θα το είχαν δώσει.

Κυρίως ο Τάσιος υπήρξε και είναι μηχανικός. Με προσανατολισμό και αφοσίωση την πράξη. Έγινε καθηγητής σε πολύ μεγάλο βαθμό γιατί υπήρξε μηχανικός της πράξης. Η ιδιότητα του μηχανικού φαίνεται ακόμα και σε κείμενά του διαφορετικά από το μηχανιλίκι, ακόμα και σε θέματα φιλοσοφίας, ακόμη και σε θέματα δημοσιολογίας, ακόμη και σε θέματα τέχνης, φαίνεται ότι είναι γραμμένα από μηχανικό. Για αυτό και αποτελεί ίνδαλμα των μηχανικών και το αξίζει.

Οι γέφυρες που είναι το μεγάλο του αντικείμενο στην περίοδο '58 μέχρι και '63, έχουν να επιδείξουν θαυμαστά έργα. Η γέφυρα του Αλφειού, η γέφυρα του Ευρίπου, η γέφυρα της κατοχής, η Άρτα, η Σταυρούπολη, είναι έργα τα οποία ακόμα και σήμερα έχουν εξαιρετική δομή και τεχνική.

Κυριότατα όμως έχουν μία σύνθεση και μία εφαρμογή μεθόδων και συστημάτων τα οποία μονάχα ένας άνθρωπος ο οποίος μπορεί να συνθέσει, έχοντας γνώση σε επιμέρους λεπτομέρειες, μπορεί να το καταφέρει.

Εν συνεχεία ήρθε το μεγάλο κεφάλαιο που λέγεται θεμελιώσεις. Ξεκίνησε από ένα ας πούμε, παιχνίδι της εποχής, φτιάχνοντας ένα τμήμα γεωτεχνικού κλάδου στην ΕΔΟΚ, το οποίο πολύ σύντομα έγινε

μία ανεξάρτητη ειδική εταιρεία, ειδικών θεμελιώσεων, η Ελληνική Εταιρεία Θεμελιώσεων, μοναδικός φορέας, για εκείνη την εποχή, με εκπληκτική οργάνωση και εκπληκτικά επιτεύγματα.

Ο Θεοδόσης Τάσιος ήταν ο οργανωτής, η ψυχή, η καθοδήγηση της εταιρείας αυτής.

Χρησιμοποιήθηκαν μέθοδοι οι οποίες ακόμα και σήμερα είναι πρωτοποριακές. Χρησιμοποιήθηκαν μέσα τα οποία ήταν κάτι παραπάνω από μπροστά από την εποχή τους. Και διαμορφώθηκε ένα επιτελείο ειδικευμένων ανθρώπων, οι οποίοι έκαναν θαύματα ακόμα και σε πολύ δύσκολες συνθήκες.

Όμως, ο μεγάλος του έρωτας εκείνη την εποχή ήταν η εδαφομηχανική. Ίσως γιατί η εδαφομηχανική συνδύαζε την μηχανική με την φυσικοχημεία, πράγμα το οποίο τον συνάρπαζε.

Δημιούργησε, πάλι μέσα στα πλαίσια της ΕΔΟΚ, μία ειδική εταιρεία, την εταιρεία Γεωέρευνα, την οποία την έφτιαξε με τα χέρια του, την συνέθεσε, την καθοδήγησε, δεν υπήρχε δραστηριότητα που να μην είχε βγει από τα χεράκια του, από το ένα απλό έντυπο μέχρι μία δύσκολη μεθοδολογία.

Έφτιαξε ένα εκπληκτικό εργαστήριο. Σχεδίασε και κατασκεύασε πλωτά μέσα για να γίνονται εκείνη την εποχή θαλάσσιες γεωτρήσεις. Και ταυτόχρονα παρήγαγε επιστημονικά δημοσιεύματα τα οποία ήταν ταυτόχρονα καθοδήγηση για τους εργαζόμενους και ενημέρωση για τους τρίτους.

Εκτός από αυτά, ασχολήθηκε με τα μεγάλα έργα εκείνης της εποχής. Ήταν η εποχή των φραγμάτων. Ήταν σύμβουλος για το φράγμα Πηνειού. Συμμετείχε σαν σύμβουλος στα φράγματα του Πολυφύτου, του Περδίκια. Ήταν ο κύριος σχεδιαστής και καθοδηγητής στην εκτέλεση δύσκολωνΚαι σφράγισε την δραστηριότητά του αυτή με εγχειρίδια.

Αυτό είναι ένα χειρόγραφο του Τάσιου. Δείτε το. Σε μισή σελίδα είναι συγκεντρωμένη γνώση, πυκνή διατύπωση, εμπειρικές συστάσεις. Δείτε αυτό τον τύπο κάτω: $Q=BD^2$, D είναι η διάμετρος σε ίντσες της αντλίας, Q είναι η παροχή σε κυβικά την ώρα.

Ο Τάσιος συνέχισε με πυκνότερη δραστηριότητα να είναι εμπειρογνώμων σε ένα τεράστιο πλήθος έργων, έργων σημαντικών, έργων πνοής.

Και σε αυτή την δραστηριότητα χρησιμοποίησε και αξιοποίησε στο έπακρο μία τεχνική και μία μανία. Ο Τάσιος ήταν και είναι αρχιουργός. Δημιουργεί αρχείο, για κάθε θέμα που τον ενδιαφέρει φτιάχνει ένα φάκελο. Και εκεί μέσα ρίχνει ό,τι βρίσκει.

Τον έχω δει να διαμελίζει βιβλία και να ρίχνει μερικές σελίδες στον ένα φάκελο, μερικές σελίδες στον άλλο φάκελο. Με αυτό τον τρόπο δούλευε.

Ο Τάσιος παρήγαγε κανονισμούς. Η κυρία Βιτζηλαίου μίλησε για τους κανονισμούς. Εγώ εκείνο το οποίο θέλω να πω είναι ότι ο Τάσιος παρήγαγε κανονισμούς, έχοντας μεγάλο βασικό υπόβαθρο την τεχνική του εμπειρία της κατασκευής.

Δεν ήταν θεοθεωρητικός, που έγραφε, ήταν ο πρακτικός ο οποίος συνέγραφε. Δεν ήταν ο αφηρημένος επιστήμονας που δεν τον ενδιέφερε το οτιδήποτε θα γράψει, αλλά ήταν αυτός ο οποίος ήξερε ότι αυτό το οποίο θα γραφεί έπρεπε και να εφαρμόζεται.

Σε αυτή την δουλειά, που δεν την έκανε μόνος του, ανέδειξε το ταλέντο του να κινητοποιεί και να καθοδηγεί κόσμο. Πολύ κόσμο. Υπήρχαν περιπτώσεις στις οποίες κινητοποιήθηκαν 100 άτομα και αυτά τα καθοδηγούσε ο Τάσιος.

Ασχολήθηκε τελευταία με τα δημόσια έργα. Την τελευταία δεκαετία. Τα περιστατικά είναι πάρα πολλά. Θα σας πω ένα για να γελάσουμε.

Σε μία φάση που υπήρχαν συντεχνιακές διεκδικήσεις από αυτές τις μικροδιεκδικήσεις που ένας προσπαθεί να πάρει από τον άλλο και ανθίσταται ο άλλος, ο Τάσιος είπε ότι οι βοθρατζήδες δεν μπορεί να γίνουν ποτέ μικροβιολόγοι απλώς και μόνο επειδή παίρνουν ακαθαρσίες στα χέρια τους.

Ασχολήθηκε τελευταία με τις τεχνικές προδιαγραφές. Ένα γιγαντιαίο εγχείρημα, το οποίο μακάρι να το συνεχίσει και να συνεχίζεται και να συνεχίζεται γιατί είναι έργο πνοής και υποδομής για την χώρα.

Έχει υποσχεθεί ότι θα ασχοληθεί με αναλύσεις τιμών και με αναλυτικά τιμολόγια που και αυτό είναι αίτημα και μακάρι να μπορέσει να βρει τα μέσα να το κάνει.

Ο Τάσιος έχει δώσει πλήθος μεθόδων πρακτικής εφαρμογής θεωρητικών θεμάτων. Ο ήλος, το καρφί, οι αγιογραφίες, η θηραϊκή γη,

όλα αυτά έγιναν πρακτικές συνταγές για δράση. Ο Τάσιος οργάνωσε συλλογικές εξορμήσεις μεγάλης κλίμακας.

Τι να πρωτοθυμηθεί κανένας; Το Τμήμα Σκυροδέματος; Το Τμήμα Αντισεισμικής Μηχανικής; Το συνέδριο για τα δημόσια έργα; Το μεγάλο εγχείρημα της ενίσχυσης κατασκευών;

Όλα αυτά ήταν μία κινητοποίηση όπου καταρχήν έπεισε, δεύτερον συγκέντρωσε, τρίτον καθοδήγησε, τέταρτον έφτιαξε προγράμματα δράσης: εσύ θα κάνεις αυτό, εσύ θα κάνεις εκείνο, εκείνο θα τελειώσει εκείνο και θα τελειώσει το άλλο.

Μία δεξιοτεχνία την οποία την απολαύσαμε αν και μερικές φορές μας βασάνισε.

Το μέγα του επίτευγμα, για το οποίο θα μιλήσει ο κύριος Μπαμπινιώτης, είναι ο έρωτάς του για την γλώσσα. Και το λέω επίτευγμα γιατί ο Τάσιος έμαθε τους μηχανικούς ότι αξίζει να μιλούν ελληνικά.

Ο τρόπος της έκφρασής του ήταν και είναι σαφής, ακριβής και χαριτωμένος. Και έχει διατυπώσει φράσεις, μερικές σας έχω βάλει εδώ, οι οποίες όλες έχουν μείνει στην αρχή σαν ένα ευχάριστο ξάφνιασμα και μετά: βρε, πού το βρήκε και το είπε;

Ο Τάσιος παρήγαγε μηχανικούς. Και δεν αναφέρομαι μονάχα στους πάνω από 8.000-10.000 μηχανικούς που edίδαξε. Αναφέρομαι και στο ότι έφτιαξε μηχανικούς με τις δικές του προδιαγραφές πάνω από 100.

Είναι ένα πράγμα το οποίο πιθανόν να μην το έχει συνειδητοποιήσει και ο ίδιος. Αλλά πάρα πολλοί άνθρωποι ευγνωμονούν τον Τάσιο για αυτό που τους έκανε.

Θα κλείσω λέγοντας μερικές φράσεις για τον Τάσιο.

Ο Τάσιος έλαβε αξιώματα πολύ λιγότερα από αυτά τα οποία θα μπορούσε να διεκδικήσει και να αποκτήσει. Είναι ένας πολιτικός που δεν έγινε πολιτικός για να μην χάσει την ελευθερία του. Αλλά είναι μηχανικός που έγινε, είναι και θα είναι μηχανικός στην ψυχή όλων μας.

Έχει το χάρισμα να κάνει σημαντικό ακόμα και το τίποτα. Και όλα αυτά με ένα συντηρητικό αντικομφορμισμό.

Αν και δεν είναι πιστευτό, όλη αυτή η ικανότητα του Τάσιου να μιλάει και να παρουσιάζει είναι προϊόν σκληρής δουλειάς. Ο Τάσιος,

δεν βρήκα άλλη λέξη να πω, είναι μία υποδειγματική περίπτωση σπασίκλα, ο οποίος οτιδήποτε το έκανε με μόχθο. Δεν άφησε τίποτα στην τύχη. Τον είδα ακόμα και πρόβες να κάνει σε ομιλίες τις οποίες θα παρουσίαζε.

Θεοδόση Τάσιε, σε ευχαριστούμε για όσα έκανες για εμάς. Και σας προσκαλούμε από τώρα στην εκδήλωση της 12^{ης} Ιουνίου 2029 που θα γιορτάσουμε τα 100 του χρόνια.

Ευχαριστώ πολύ.

Κα BITZΗΛΑΙΟΥ:

Πριν να βγούμε για το διάλειμμα που μας περιμένει για λίγη ώρα, θα ήθελα να καλέσω, πραγματικά όμως για 30 δευτερόλεπτα, τον συνάδελφο, κύριο Χάρη Μακρυγιώργο, ο οποίος....

(.....)

Κος ΜΑΚΡΥΓΙΩΡΓΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ. Αν νομίζετε, αγαπητέ μου, ότι θα την γλιτώσετε, είσαστε γελασμένος.

Τον ίδιο ρόλο δυστυχώς είχα παίξει και στην συνταξιοδότηση του αγαπημένου μας Γιώργου Νουτσόπουλου, και δεν ξέρω γιατί δεν βρίσκεται άλλος.

Λοιπόν, ένα θέμα το οποίο έντονα αποσιωπάται και από τον ίδιο, και κάποτε θα πρέπει επιτέλους, πριν από τα 100 χρόνια, να ενδώσει και να γράψει, είναι η προσφορά του στην μετάβαση στην δημοκρατία στο Ίδρυμα από το 1974 και μετά. Τελεία.

Δεν του αρέσει να το ακούει αυτό ότι πρέπει. Το θέμα δεν είναι μόνο για τους Θεσσαλονικείς.

Δεύτερον, φανταστείς αν ο Όμηρος είχε γράψει ότι κατάγομαι από την Χίο δεν θα υπήρχε πρόβλημα κανένα. Δεν θα έριζαν οι πόλεις. Έτσι ομοίως δεν ερίζουν και οι πολιτικοί χώροι και οι ιδεολογίες.

Ο άνθρωπος δήλωνε σοσιαλδημοκράτης τον καιρό που το «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ» ήταν στο φόρτε του και τον καιρό που η λέξη ελοιδωρείτο.

Και τέλος, γιατί τα 30 είναι 30, εγώ τώρα θα το βγάλω το πουκάμισο μπροστά σας, έχω βάλει και το τσιγάρο εδώ πέρα να φαίνεται άσχημα, να φουσκώνει. Με αυτό τον τρόπο όμως μας μάζευε εμάς τα ρεμάλια της αυλής και προσπαθούσε να μας μάθει μπετόν. Και

προσπαθούσε να μας μάθει μπετόν. Και τον είχε προβάρει τον τρόπο σκληρά τρεις και τέσσερις φορές και ανεβοκατέβαζε μανίκια.

Και τον αγαπάμε όλοι και τον ευχαριστούμε για όλα για όσα έκανε για εμάς.

Κα BITZHΛAIΟΥ:

Κυρίες και κύριοι, έχουμε διάλειμμα μέχρι τις 12 παρά 5, ώστε στις 12.00' ακριβώς να ξεκινήσουμε με τον κύριο Μπαμπινιώτη.

Μπορείτε να πάρετε ένα καφέ, ένα αναψυκτικό έξω από αυτή την αίθουσα.

Κα ΤΟΡΑΚΗ:

Να σας παρακαλέσω, στη επιστροφή, όποιοι θέλετε να πάρετε ακουστικά γιατί θα υπάρχει ξένος ομιλητής.

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Κα BITZHΛAIΟΥ:

Να καλέσουμε τον καθηγητή, κύριο Μπαμπινιώτη, Πρόεδρος της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, ο οποίος θα αναφερθεί στα γλωσσικά πάρεργα του καθηγητή Τάσιου.

Κύριε Μπαμπινιώτη.

Κος ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ:

Κυρίες και κύριοι, αγαπητέ κύριε Καθηγητά, σε αυτή την σύναξη τιμής σε ένα άνθρωπο που τιμά την ελληνική επιστήμη, το ελληνικό πνεύμα, την ελληνική σκέψη, τα ελληνικά γράμματα, σε ένα κατ' εξοχήν ελεύθερο και πνευματικό άνθρωπο, θα ήθελα να πω μερικές σκέψεις για μία διάσταση της προσωπικότητάς του, που είναι η επαφή του με την γλώσσα. Η ευαισθησία του με την γλώσσα.

Ο Θεοδόσης Τάσιος δεν είναι μόνο μία μεγάλη προσωπικότητα των τεχνικών επιστημών, δεν είναι μόνο ένα πρότυπο πανεπιστημιακού καθηγητή που τίμησε το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, και το λειτούργημα του πανεπιστημιακού δασκάλου. Είναι συγχρόνως μία πνευματική προσωπικότητα διαλάμπουσα και αγωνιζόμενη στον ευρύτερο πολιτισμικό χώρο.

Ο καθηγητής Τάσιος ανέπτυξε από παλιά μία ιδιαίτερη σχέση με την γλώσσα. Αυτή πηγάζει από τα γενικότερα ενδιαφέροντά του για

την ουσία και την ιστορία των επιστημών, για τον πολιτισμό, για τον άνθρωπο και τον ανθρωπισμό, για την φιλοσοφία, για την τέχνη.

Θα έλεγα ότι πηγάζει γενικότερα από τα ενδιαφέροντά του για το πνεύμα του ανθρώπου και την έκφραση του πνεύματος, που είναι κατ' εξοχήν η γλώσσα.

Για την γλώσσα είτε στον χώρο των επιστημών, γεγονός που τον οδήγησε στην ιδιαίτερη ενασχόλησή του με την ορολογία, είτε στον χώρο των ανθρωπιστικών γραμμάτων και της παιδείας, που ήταν εκείνο το οποίο τον έφερε στην τέχνη και την τεχνική της γλωσσικής επικοινωνίας, στα μονοπάτια της γλώσσας.

Κυρίες και κύριοι, λέω μονοπάτια για να δηλώσω ότι ο Τάσιος περπατάει όχι μόνο στις λεωφόρους της γλώσσας, θίγοντας μεγάλα θέματα, όπως είναι αυτό της ανάγκης συγκρότησης μιας εθνικής γραμματικής, έχει γράψει για όλα αυτά εκτενώς, επανειλημμένως, με επιχειρηματολογία κλπ, αλλά εδώ ο χρόνος δεν επιτρέπει μία ειδική αναφορά.

Αλλά περπατάει, ο Θεοδόσης Τάσιος, και στις στενωπούς της γλώσσας μας αναδεικνύοντας θέματα χρήσεως, για την ακρίβεια καταχρήσεως της γλώσσας μας. Λόγου χάρη την κατάχρηση του «που». Εγώ το έχω ονομάσει παλιά «πουπουισμό». Που και που και που.

Σωστά υποστηρίζει ότι έχουμε και το «ο οποίος» έχουμε και μετοχές, έχουμε αυτό τον πλούτο της έκφρασης της ελληνικής γλώσσας μέσα από μία καλλιέργεια 4.000 ετών, που δεν είναι ανάγκη να προσκολλάσαι σε λεξίδια και να δίνεις ένα χρώμα συνεχούς ηχητικής και σημασιολογικής επανάληψης που η ελληνική γλώσσα μπορεί να το αποφύγει και να έχει μία άλλη χροιά, μία άλλη ποιότητα.

Επίσης, αποφεύγει και στιγματίζει άλλες κακόζηλες χρήσεις που αναδύονται, από ό,τι ο Τάσιος εύστοχα αποκαλεί, είναι δικός του όρος, γλωσσική ακηδία, από το κήδομαι, κηδεμόνας κλπ, γλωσσική ακηδία, δηλαδή έλλειψη γλωσσικής φροντίδας, μέριμνας για την γλώσσα μας.

Ως άνθρωπος κατ' εξοχήν πεπαιδευμένος και ως προσωπικότητα της παιδείας μας, ο καθηγητής Τάσιος αναζητεί, και γιατί όχι, απαιτεί με ασυνήθη παρουσία και με δημόσιο λόγο μία καλύτερη ποιότητα ελληνικής γλώσσας.

Ποιότητα γλώσσας ως θεμιτή ευαισθησία. Λέω «ως» και όχι «σαν ευαισθησία», αυτές είναι οι ευαισθησίες και του Τάσιου, προσέχει ακριβώς αυτά, όπως τα πρόσεχε ο Δημαράς, ο Παπανούτσος, ο Τριανταφυλλίδης, όλοι οι μεγάλοι της δημοτικής. Ποιότητα γλώσσας ως πνευματικό αίτημα. Ποιότητα γλώσσας ως παιδευτικό στόχο.

Υψώνει δημόσια την φωνή του ως μορφή ατομικής αντίστασης ενός υπεύθυνου πολίτη και πνευματικού ανθρώπου, σε τι; Στην παραμέληση της συλλογικής γλωσσικής μας έκφρασης και πράξης.

Δεν παριστάνει ποτέ τον ειδικό. Δεν κάνει τον γλωσσολόγο. Αλλά μιλάει με το δικαίωμα του σκεπτόμενου και ευαίσθητου χρήστη της γλώσσας μας, ο οποίος, θα το τονίσω, μολονότι μηχανικός ο ίδιος δεν βλέπει την γλώσσα καθόλου μηχανιστικά σαν, εδώ πάει το σαν, απλό εργαλείο, σαν να ήταν απλό εργαλείο.

Την βλέπω σωστά ως αξία, ως πολιτισμικό αγαθό, ως πολύτιμη εθνική κληρονομιά. Και για αυτό νομιμοποιείται να υπερασπίζεται μία πιο ποιοτική χρήση, μία εκφραστική αξιοποίηση της γλώσσας μας. Και έχει ιδιαίτερη σημασία που η στεντόρεια φωνή του Τάσιου είναι μία ανιδιοτελής φωνή από τον χώρο της τεχνολογίας.

Ας θυμίσω επ' ευκαιρία για την ιστορία των λέξεων, ότι η λέξη «τεχνολογία» στην ελληνική ξεκινάει στην αρχαιότητα με την σημασία της γραμματικοσυντακτικής ανάλυσης. Τεχνολογία ήταν η γραμματικοσυντακτική ανάλυση της γλώσσας.

Και τέχνη γραμματική, αυτό που λέμε γραμματική είναι κατά παράλειψη του «τέχνη», τέχνη γραμματική είναι το πλήρες και κατά παράλειψη του «τέχνη» είναι η «γραμματική», είναι η αρχική πλήρης ονομασία της γραμματικής. Και τεχνολόγοι, κυρίες και κύριοι, ένα τέτοιο ακροατήριο, τεχνολόγοι ήταν αρχικά οι αναλυτές της γλώσσας, οι γραμματικοί οι αρχαίοι.

Έχει μία σημασία αυτό για την όλη ιστορία και αντίληψη.

Έτσι ο Τάσιος, με τον δικό του τρόπο, αναβιώνει στην σύγχρονη εποχή το ενδιαφέρον για μία σωστή, πιο προσεγμένη, πιο ευαίσθητη και πιο ευαισθητοποιημένη και τελικά πιο υπεύθυνη και πιο ποιοτική χρήση της γλώσσας μας.

Έχει αξιοπρόσεχτες θέσεις για τον τονισμό, λόγου χάρη, της γλώσσας μας. Για μία άλλη μορφή μονοτονικού, με μεγαλύτερους βαθμούς ελευθερίας και φωνητικής πραγματικότητας. Αφού είναι

αλήθεια ότι πολύ βιαστικά και βεβιασμένα καθιερώθηκε ένα μονοτονικό σύστημα με σημαντικές αδυναμίες για τον προσεχτικό χρήστη της γλώσσας μας.

Έχει άποψη για τον τρόπο συγκρότησης της σχολικής γραμματικής. Και για την εγκυρότητα και αποτελεσματικότητα μίας τέτοιας γραμματικής με τα σημερινά δεδομένα.

Έχει εκφράσει, κατά καιρούς, σε σημειώματα και βιβλία του, ευτυχώς όλα αυτά υπάρχουν και σε βιβλία πια και μπορεί κανείς να τα βρει, και άλλες ενδιαφέρουσες, ενίοτε τολμηρές αλλά ορθολογικές απόψεις για την γλώσσα.

Με κάποιες, μάλιστα, μπορεί ορισμένοι γλωσσολόγοι να διαφωνούν. Αλλά ο Τάσιος έχει με το μέρος του το ισχυρό επιχείρημα του ευαίσθητου χρήστη και του τι εξυπηρετεί καλύτερα τον γραπτό και τον προφορικό μας λόγο, πέρα από σχολαστικιστικές θέσεις και υπεραπλουστατευτικές γενικεύσεις.

Κυρίες και κύριοι, δεν είναι τυχαίο ότι με αυτές τις ευαισθησίες και αυτά τα ενδιαφέροντα ο Θεοδόσης Τάσιος ανέπτυξε από νωρίς μία δραστηριότητα στην προβολή των ιδανικών μίας ανθρωπιστικής παιδείας.

Ήταν και είναι ενεργό μέλος της Ελληνικής Ανθρωπιστικής Εταιρείας, παλιά με τον αείμνηστο Γουλβέρη, τώρα με τους διαδόχους κλπ, με τον αείμνηστο Σκιαδά κλπ, με έμφαση στην γλώσσα και στα κείμενα της ελληνικής γραμματείας.

Δεν είναι τυχαίο ότι θεωρείται και είναι, εν Ελλάδι, ο πιο έμπειρος γνώστης των προβλημάτων και της μεθοδολογίας για την σωστή οργάνωση, καλλιέργεια και προώθηση της ελληνικής επιστημονικής ορολογίας, του πώς δηλαδή ονομάζουμε, παίρνοντάς την συχνά από τους ξένους, το πλήθος των εννοιών και πραγμάτων της σύγχρονης τεχνολογίας και των συναφών επιστημών.

Στον αγώνα και στην αγωνία περί ονομάτων ορθότητας, να θυμηθούμε ότι ο πρώτος διάλογος που υπάρχει για την ονομασία είναι «περί ονομάτων ορθότητας» ο διάλογος, ο Κρατύλος του Πλάτωνος, όπου συζητείται εκεί πώς δίνονται τα ονόματα, σε αυτό το θέμα λοιπόν περί της ορθότητας των ονομάτων ο καθηγητής Τάσιος παίζει, κατά κοινή ομολογία, σημαντικό ρόλο.

Τέλος, δεν είναι τυχαίο ότι στις επιτροπές που συγκροτήθηκαν κατά καιρούς, με ποικίλες πρωτοβουλίες για τα θέματα της γλώσσας και της παιδείας μας, ο Θεοδόσης Τάσιος καλείται πάντοτε να συμμετάσχει ως καταξιωμένος εκπρόσωπος από τον χώρο της τεχνολογίας, με βαρύνουσα γνώμη για τα πνευματικά και γλωσσικά θέματα της παιδείας μας.

Τελειώνοντας, κυρίες και κύριοι, θα έλεγα ότι οι θέσεις, η αγωνιστικότητα και η παρρησία του καθηγητή Τάσιου στα θέματα της γλώσσας, πηγάζουν, αυτή είναι η δική μου εκτίμηση, από μία βαθιά αίσθηση ελευθερίας του πνεύματος που χαρακτηρίζει την όλη σκέψη και στάση του Θεοδόση Τάσιου.

Όσοι τον γνωρίζουν ξέρουν ότι πρόκειται για ένα οξυδερκής όσο και ανυπότακτο πνεύμα, που χωρίς ιδιοτέλεια, ιδιοτέλεια πνευματική, ιδεολογική, υλική, με πίστη στην ελευθερία του πνεύματος και στις αξίες του ανθρωπισμού, τολμά και λέει τα πράγματα με το όνομά τους δίνοντας έτσι έκφραση στη σκέψη χιλιάδων άλλων Ελλήνων που δεν έχουν την ευκαιρία είτε το βήμα είτε την τόλμη να μιλήσουν δημόσια για αυτά τα θέματα ουσίας.

Η τόλμη, η παρρησία, το θάρρος, και γιατί όχι;, η αποκοτιά του καθηγητή Τάσιου να αρθρώνει δημόσιο λόγο για μεγάλα θέματα, είναι αυτά που τον έχουν καταξιώσει στην συνείδησή μας.

Και ας το πω και αυτό. Η γλώσσα του Θεοδόση Τάσιου έχει έντονα τα χαρακτηριστικά ενός ξεχωριστού ύφους, ενός λόγου τρυφερού, αλλά και δηκτικού, ενός λόγου όπου κυριαρχεί η λογική και το επιχείρημα αλλά που δεν λείπει η βιωματική γλώσσα, το συναίσθημα.

Ενός λόγου που δεν διστάζει να ανασύρει και να αναδείξει μία αρχαία ή αρχαιοπινή λέξη και να την συνδυάσει ταιριαστά με μία γνήσια δημοτική και λαϊκή λέξη.

Έτσι, ο Τάσιος με το παράδειγμά του, χωρίς φανφάρες και μεγάλα λόγια, μας διδάσκει ότι ανά πάσα στιγμή έχουμε τρόπους να αξιοποιούμε την πολύτιμη γλωσσική μας κληρονομιά.

Κυρίες και κύριοι, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο πρέπει να είναι περήφανο που είχε το προνόμιο να περιλάβει στους κόλπους του μία τέτοια επιστημονική και πνευματική προσωπικότητα.

Και το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος απέδειξε για μία ακόμη φορά ότι ξέρει να τιμά τα στελέχη του. Τιμών, άλλωστε, τον Θεοδόση Τάσιο το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, τιμάται και το ίδιο αφού ο καθηγητής, μηχανικός Θεοδόσης Τάσιος, δάσκαλος και μέντορας χιλιάδων τεχνολόγων επιστημόνων της χώρας μας, είναι κατ' εξοχήν σαρξ εκ της σαρκός του.

Κύριε Καθηγητά μου, να έχετε υγεία και να συνεχίσετε να μας δίνετε αυτά που μας δίνετε.

Ευχαριστώ.

Κα ΤΟΡΑΚΗ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Μπαμπινιώτη. Να συμπληρώσουμε ότι ο κύριος Τάσιος έχει ασχοληθεί πολύ με την γλώσσα και την ορολογία και ειδικότερα στα θέματα των μηχανικών. Και μάλιστα από το 1977 σε διάλεξη στην Σχολή Μωραΐτη είχε πει τότε ότι η γλώσσα είναι πρακτική υπόθεση. Πολύ ενδιαφέρον.

Λοιπόν, ο κύριος Βουδούρης, Πρόεδρος της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας, θα μας μιλήσει για τα φιλοσοφικά έργα του κυρίου Τάσιου.

Κος ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ:

Αγαπητέ κύριε Καθηγητά, ερίτιμη κυρία Τασίου, κύριε Πρύτανη, κύριε Πρόεδρε του Επιμελητηρίου, κύριοι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι.

Τα φιλοσοφικά δημοσιεύματα του καθηγητή Θεοδόση Τάσιου, βιβλία, άρθρα και επιφυλλίδες είναι πολλά και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων των οποίων, βέβαια, εμπλέκεται η φιλοσοφική προβληματική.

Ο καθηγητής Τάσιος δεν θεωρητικολογεί, ούτε μιλεί in abstracto, αλλά συνήθως πιάνει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα και επιδιώκει να το αναλύσει και να το διασαφήσει με επιχειρήματα ώστε τελικά να προκύψει κάτι χρήσιμο και καλό για τον αναγνώστη, τον επιστήμονα και τον καθημερινό άνθρωπο.

Οι φιλοσοφικές του αναζητήσεις δείχνουν ένα φιλόσοφο εν δράση μέσα στην καθημερινή ζωή και πρακτική. Ένα διανοητή που δεν εμπλέκεται σε τεχνικές φιλοσοφικές διαμάχες αλλά που αποσκοπεί στο να διαφωτίσει ζητήματα καίρια για την επιστημονική και κοινωνικοκριτική μας ύπαρξη.

Ο φιλοσοφικός του λόγος είναι διαυγής, τα επιχειρήματά του κατανοητά, στέρεα και ισχυρά. Ακόμη είναι φανερό ότι τα γραφόμενά του στηρίζονται εν πολλοίς σε αντίστοιχα βιώματα και εν γένει στην πλούσια εμπειρία του σχετικά με τον κόσμο τη ζωή τον άνθρωπο και την πολιτική κοινωνία.

Τα θέματα που διερευνά έχουν πειστικό, τρόπον τινά, γι' αυτό και για άλλους, χαρακτήρα, απασχολούν την ύπαρξή του και μπορούν να εννοηθούν ως ανάγκες που εγείρονται και που ζητούν να ικανοποιηθούν, δηλαδή ζητούν να λάβουν συγκεκριμένη απάντηση εδώ και τώρα.

Τούτο, ενίοτε, φαίνεται και από τους γλωσσικούς όρους που χρησιμοποιεί και που δείχνουν όχι μόνο την γλωσσική του δεινότητα, όπως τόνισε ο συνάδελφος ο κύριος Μπαμπινιώτης, και την σπουδαία ανθρωπιστική του παιδεία, αλλά και την φιλοσοφική του τάση και την πνευματική του εγρήγορση.

Έτσι, κάνει λόγο όχι μόνο για την αισθητική, αλλά για το αισθητικό ενένδυμα, αυτό το ενένδυμα μετράει πολύ, ομιλεί για την τεχνολογία, αλλά και για το τεχνικό ενέργημα, ...των αξιών και της ηθικής, αλλά πάντως δίνει έμφαση σε συγκεκριμένες καταστάσεις στις οποίες εγείρονται αξιολογικά προβλήματα και στα οποία μπλέκεται ο άνθρωπος και κυρίως κωδικοποιεί τα της ηθικής με τον όρον «ηθικό ενέργημα».

Σχηματοποιώντας και κατηγοριοποιώντας πώς τα πράγματα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι το φιλοσοφικό έργο του καθηγητή Τάσιου διερευνά προβλήματα που έχουν σχέση με την μεθοδολογία και την επιστημολογία, με την υφή και το περιεχόμενο των αξιών, αξιολογία. Με την ηθική και αισθητική, με την φιλοσοφία της τέχνης και της τεχνικής, με την φιλοσοφία της παιδείας της επικοινωνίας, της ανταγωνιστικότητας, με την πολιτική και κοινωνική φιλοσοφία, με τα φιλοσοφικά προβλήματα της παγκοσμιοποίησης, με την βιο-ηθική και την φιλοσοφία του περιβάλλοντος.

Ένα τεράστιο εύρος θεμάτων.

Ειδικότερα θα αναφερθώ μόνο σε ορισμένες όψεις της φιλοσοφικής προβληματικής του Θεοδόση Τάσιου, όπως είναι αντιλήψεις του για το περιβάλλον, για την τέχνη, για την επικοινωνία, για την παγκοσμιοποίηση και την ανταγωνιστικότητα, για την

τεχνολογία και την εταιρική και κοινωνική υπευθυνότητα, για την παιδεία και την αυτοσυνειδησιακότητα.

Για το περιβάλλον ο καθηγητής Θεοδόσης Τάσιος έχει ασχοληθεί πιο πολύ με την ενεργό συμμετοχή του σε συναφή συνέδρια, με επιστημονικά δημοσιεύματά του και αμέσως εμμέσως με πολλές επιφυλλίδες έρχεται στις εφημερίδες. Τα κείμενά του εδώ τουλάχιστον είναι 15 κείμενα που ασχολούνται με την φιλοσοφία του περιβάλλοντος.

Κατά τον Τάσιο η βιώσιμη αειφόρος ανάπτυξη θα πρέπει να νοηθεί ως περιβαλλοντική, οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική. Δηλαδή θα πρέπει η ανάπτυξη αυτή να προστατεύει το περιβάλλον και να προκύπτουν εξ αυτής οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά οφέλη.

Το κρίσιμο σημείο είναι φυσικά ελλείπει της απόφασης και οι στιγμές κατάθεσης των περιβαλλοντικών μελετών, που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όλους τους παράγοντες και κατ' εξοχήν τον αξιακό παράγοντα, τονίζει ο Τάσιος, που εμπλέκεται σε όλα τα στοιχεία που υπεισέρχονται σε μία τέτοια απόφαση.

Γράφει σχετικά: *όλα τα στοιχεία εμπεριέχουν αξιολογικό χαρακτήρα. Με άλλα λόγια όλα μας καλούν να συγκρίνουμε ανόμοιες οντότητες: χρήμα-ομορφιά, δίκαιο-άδικο, άνθρωποι – άλλα όντα, πολιτισμικών- μη πολιτισμικών.*

Το κάθε ένα από αυτά τα στοιχεία των ζευγών αυτών δεν μπορεί να αναχθεί σε ένα σύστημα μονάδων κοινό με το άλλο στοιχείο του ζεύγους. Επομένως τα στοιχεία αυτά δεν μπορούμε να τα επεξεργαστούμε «αντικειμενικώς» δηλαδή μαθηματικώς μέσα σε μία καθαρώς ορθολογική διαδικασία.

Το μόνο που μπορούμε να κάνουμε με τούτο ή με εκείνο είναι να το προτιμήσουμε ή να το απορρίψουμε. Προσθέτει δηλαδή μία αξιολογική κρίση.

Αυτά γράφει στο τελευταίο του μελέτημα, Ηθικά και Πολιτικά Προβλήματα Σχετικά με την Αειφόρο Ανάπτυξη.

Με την σπουδαία του επιστημονική και πρακτική εμπειρία επισημαίνει στο άρθρο αυτό όλες τις καταστάσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη και καταλήγει λέγοντας ότι αμφότερα τα ζητήματα κλίμακας, χρόνου και χώρου κατ' ελλείπει αναπτυξιακών αποφάσεων είναι ηθικά ζητήματα.

Στα ηθικά ζητήματα της περιβαλλοντικής βιώσιμης ανάπτυξης αναγκαίως εμπλέκονται πολλές αξίες οι οποίες μολονότι οι αξίες αυτές δεν είναι ρευστές και ασταθείς, όπως ίσως κάποιος μπορεί να νομίζουν, εν τούτοις είναι μεταβαλλόμενες και ως εκ τούτου χρειάζεται να γίνεται εκάστοτε αναδιάρθρωση των αξιών, η οποία βέβαια συντελείται μέσα στην ανθρώπινη συνείδηση και φυσικά μέσα στην ελεύθερη ανοιχτή και δημοκρατική πολιτική κοινωνία. Τονίζω το «ανοικτή, δημοκρατική, ελεύθερη πολιτική κοινωνία», μία βασική θέση του Τάσιου.

Ο συγγραφέας στο εν λόγω άρθρο δεν αποδέχεται την υποκεντρική θέση και πιστεύει οι η προσφυγή σε κατηγορικής μορφής ειδικές αρχές δεν βοηθούν προκειμένου. Η προσέγγιση του θέματός του είναι πρακτικώς εμπειριοκρατική με αναφορά, πάντως, σε αξιολογικές προκειμένες που θα προκύψουν μέσα στο καμίνι της συνειδήσεως και αφού πρώτα μας δείξει η εμπειρία τον δρόμο.

Έτσι γράφει: δεν εκπληττόμεθα που οι περιβαλλοντικές ιδέες μόνο τώρα διεισδύουν σιγά, σιγά μέσα στις κοινωνίες μας. Έπρεπε να προηγηθεί η πικρή εμπειρία πρώτα.

Περαιτέρω ο Θεοδόσης Τάσιος τονίζει πολύ σωστά το πόσο σημαντικό είναι να επιλυθούν τρόποι και μορφές ζωής των ανθρώπων που θα είναι συμβατές με το ...αίτημα και που δεν θα παραβλέπουν τα επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα, άρα συγκροτούν ένα καλό μίγμα στοιχείων που θα μπορεί να ανταποκριθεί στις πολύμορφες ανάγκες μας.

Με την τέχνη και την θεμελίωσή της ή τις πηγές της και την σχέση προς την επιστήμη και την τεχνική, ο καθηγητής Θεοδόσης Τάσιος έχει αναπτύξει νωρίς τον προβληματισμό του σε πολλά δημοσιεύματα. Είναι περίπου γύρω στα 10 δημοσιεύματα που αναφέρονται σε αυτό το θέμα.

Σε ένα πρόσφατο άρθρο του με τον τίτλο «Τέχνη, ελευθερία και εξουσία», ο καθηγητής Τάσιος συζητεί το θέμα της τέχνης και επικεντρώνεται στο αισθητικό ενέργημα. Κατά τούτον το αισθητικό ενέργημα είναι κυρίως η μορφή που προκύπτει όταν συνταιριαστούν τα υλικά που συγκροτούν το μέσα χάος του υποκειμένου.

Είναι αυτά στοιχεία στο υποσυνείδητο, είναι μνήμες, είναι πάθη, εικόνες. Και όταν αυτά λάβουν, δια του δημιουργού τους,

αντικειμενική υπόσταση, ή ακόμη μπορεί να είναι η διαδικασία που κάνει ο καθένας μας όταν ταυτίζεται ή βρίσκει αρεστό ένα έργο τέχνης, είτε είναι ανθρώπινο δημιούργημα είτε φυσικό τέχνημα.

Κατ' ουσίαν το ενέργημα αυτό είναι προσωπική υπόθεση που διέπεται από περίπλοκους μηχανισμούς, και για τούτο κάθε έξωθεν επέμβαση που έχει ως στόχο το ενέργημα αυτό, δεν νομιμοποιείται. Οι έξωθεν επεμβάσεις μπορούν να στερήσουν την διαλεκτική επικοινωνία του καλλιτέχνη με το περιβάλλον του, να επηρεάζει το κοινωνικό του περίγυρο και πολλά άλλα κακά μπορεί να προκαλέσουν.

Για αυτό κάθε επέμβαση που έχει ως στόχο να περιορίσει ή να ελέγξει αυτή την δημιουργική διαδικασία, είναι ανεπίτρεπτη.

Με σαφήνεια, μεστό λόγο και διεισδυτική φιλοσοφική ανάλυση, ο καθηγητής Θεοδόσης Τάσιος επισημαίνει το τι καλό και τι κακό μπορεί να προκύψει από καταστάσεις κοινωνικοπολιτικής και θρησκευτικής ζωής, από την παράδοση, την θρησκεία, την αγορά, την ιδεολογία, το κράτος και εν γένει από την εξουσία που έχουν σχέση, μπορεί να επηρεάσουν το αισθητικό ενέργημα και εν γένει να περιορίσουν την ελευθερία της τέχνης.

Το δημοσίευσμά του «Φιλοσοφικά ζητήματα επικοινωνίας στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης» ο Τάσιος διερευνά με πρωτογενή και εξαιρετο τρόπο χωρίς καταφυγή σε εξεζητημένη τεχνική γλώσσα και ορολογία, το φαινόμενο της επικοινωνίας.

Αφετηρία του είναι η αναφορικότητα του ανθρώπινου είναι. Δηλαδή η αναφορά του ανθρώπου και της συνείδησής τους πως κάθε τι το άλλο και ειδικότερα η σχέση του προς τον αντικειμενικό κόσμο μέσα στον οποίο, όπως λέει ο Τάσιος, κολυμπάμε προς το πολύτιμο ένδον χάος του κεντρικού νευρικού συστήματος νοουμένου, κατά αυτόν, ως αποθήκης μνήμης μη συνειδητοποιημένων ή υποσυνειδητών τάσεων.

Και τρίτον η αναφορά μας προς κάποια κινητά σώματα που έχουν για το είναι μας ιδιαίτερη αξία όπως η μητέρα, η μάνα, οι άλλοι και λοιπά.

Έτσι ο Τάσιος διακρίνει οντολογικά τρεις θεμελιώδεις μορφές επικοινωνίας: την γνωστική, την αισθητική και την ηθική.

Η πρώτη μορφή, η γνωσιακή, δημιουργείται με την επιστήμη και την τεχνολογία. Η δεύτερη, η αισθητική, κατά αυτόν φαίνεται να

σημαίνει ότι θέτοντας τάξη στο μέσα χάος μας, μπορούμε κατόπιν δια της τέχνης ως γενικής και ειδικότερης μορφής έκφρασης να επικοινωνήσουμε με τον άλλον.

Και τέλος η ηθική μορφή της επικοινωνίας συνιστά ουσιώδεις πλευρές του είναι μας, της υπόστασης του κάθε ανθρώπου.

Έτσι το είναι μου με τα πολλά πράγματα, γράφει ο Τάσιος, ενεργήματα, ανοίγει παράθυρο ως προς το εσύ, ως προς το άλλο και καθιστά την επικοινωνία άρτον ζωής.

Με την διατύπωση των ιδεολογικών αυτών θέσεων για τα προβλήματα της επικοινωνίας, ο καθηγητής Τάσιος διερευνά το τι συμβαίνει επικοινωνιακά, δηλαδή ποιες κινήσεις αναφαίνονται και τι στρεβλώσεις παρατηρούνται στην παγκοσμιοποίηση και πώς εκδιπλώνονται επικοινωνίες στην ανταγωνιστικότητα, στην οικονομιστική, δηλαδή όχι οικονομική αλλά οικονομιστική την αποκαλεί, αξιολογική προτεραιότητα, στην αδίστακτη διαδικασία της διαφήμισης και στο διαδίκτυο.

Διερευνώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτών των καταστάσεων με οξυδέρκεια και διεισδυτικότητα, επισημαίνει το τι μπορεί να συμβεί ώστε η ουσιαστική πλευρά του είναι τελικά να υποβαθμιστεί.

Εξίσου σπουδαίες είναι οι παρατηρήσεις που κάνει για την επικοινωνία των πολιτισμών και τις στρεβλώσεις που μπορεί να προκύψουν σε αυτό τον τομέα.

Κατ' εξοχήν σπουδαίες είναι οι απόψεις του καθηγητή όταν καταλήγοντας αναφέρει ότι η φιλοσοφία ξεκαθαρίζει ότι διαπροσωπική επικοινωνία, η τόσο υφασμένη με την ...ιδιότητα, ευωδούται μόνο όταν έχουμε μνηθεί στο γλυκό κρασί του είδους, και τούτο γίνεται μόνο με μαθητεία και όχι με ...γνώσεων. Αυτό ονομάσαμε, λέει, η καλλιέργεια της αξιολογικής ευαισθησίας, που όπως είπαμε, απαιτεί ένα άλλο σχεδιασμό της εξωσχολικής κυρίως παιδείας.

Παρόμοια πράγματα υποστηρίζει και ανάλογη μεθοδολογική τακτική ακολουθεί στο άρθρο του για μία ...του παραδείγματος και της αυτενέργειας.

Με τα θέματα της παιδείας ο καθηγητής Τάσιος έχει ασχοληθεί επί πολύ σε διάφορα δημοσιεύματά, άρθρα, βιβλία και περιοδικά. Αυτά είναι πάνω από δέκα, με μεγάλη σημασία που αποδίδει στην

ανθρωπιστική παιδεία για την οποία έχει αφιερώσει πολύ χρόνο στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Ελληνικής Φιλοσοφικής και Ανθρωπιστικής Εταιρείας, όπως τόνισε ο καθηγητής κύριος Μπαμπινιώτης.

Η παιδεία για την οποία ομιλεί ο Θεοδόσης Τάσιος δεν συνίσταται σε μία μετακίνηση γνώσεων αλλά σε μία μύηση των παιδιών μας στο γλυκό κρασί του αξιολογικού ενεργήματος.

Στην ηθική ζωή έχοντας ένα τέτοιο στόχο, προβαίνει στην συνέχεια σε μία ιχνογράφηση των διαδικασιών εκείνων που χρειάζονται για ένα τέτοιο σκοπό, ομιλεί για τις διδακτικές πρακτικές και η σημασία του ηθικού παραδείγματος που δείχνει την...που προκύπτει από την βίωση του ηθικού ενεργήματος.

Αυτή η παιδεία φυσικά έχει βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους και σκοπούς ζωής. Έχει ως σκοπό βέλτιστον βίον και δεν αποβλέπει απλώς στην πρόσκαιρη ικανοποίηση ορισμένων μόνο αναγκών οικονομικής τάξεως που προτείνει να επιβάλλει η παγκοσμιοποιητική διαδικασία.

Για αυτή την διαδικασία και το πολιτικό της έλλειμμα, υπάρχει άλλη ανακοίνωση του καθηγητή κυρίου Τάσιου. Εκεί διερευνώνται τα αίτια που προκαλούν τα ...φαινόμενα και επισημαίνει τα χαρακτηριστικά αυτών των φαινομένων και συμπεραίνεται ότι οι παγκοσμιοποιητικές διαδικασίες του παρόντος δεν διαφέρουν κατά πολύ από τις ανάλογες του παρελθόντος, μολονότι δεν αποκλείεται να αναφωνούν και νέες καταστάσεις, όπως σήμερα είναι το περιβαλλοντικό πρόβλημα αλλά και άλλες τέτοιες καταστάσεις όπως η ευρεία διάθεση ηλεκτρονικής τεχνολογίας, επικοινωνία, οικονομιστική αγορά, το εμπόριο κλπ.

Ο κύριος Τάσιος, πάντως, σωστά επισημαίνει ότι η ελεύθερη λειτουργία της αγοράς δεν μπορεί να αποκαταστήσει την ορθή πολιτική θεωρία, και ως προς αυτό η παγκοσμιοποίηση έχει έλλειμμα πολιτικό. Γιατί όλη η διαδικασία της ανατρέπει αναίτιως αξιολογήσεις και τρόπους και μορφές ζωής για τις οποίες αξίζει να ζει ο άνθρωπος.

Συναφείς, δε, απόψεις ερευνά ο Τάσιος και σε ένα άρθρο του με τον τίτλο «Ανταγωνιστικότητα και διαμόρφωση ζωής». Σε αυτή την μελέτη διερευνά την υφή και την γένεση της ανταγωνιστικότητας που κατά αυτόν ξεκινά από την βρεφική ηλικία.

Από την ανταγωνιστικότητα που υπάρχει μεταξύ ατόμων και ομάδας σε κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο και αποσκοπεί στη βελτιστοποίηση της ευημερίας και στην βελτιστοποίηση του είναι.

Η βελτιστοποίηση, πάντως, του είναι μπορεί να επιτευχθεί με την οικείωση, την εκδίπλωση του ανθρώπινου, του ηθικού ενεργήματος που θα τον βοηθήσει να διαμορφώσει τον βίο του.

Εξάλλου στον κοινωνικοπολιτικό τομέα η οικονομική ανταγωνιστικότητα μπορεί να χαρακτηρίζεται ως ήπια, ως ...μορφής ανταγωνιστικότητα και ως κεφαλαιοκρατική ανταγωνιστικότητα. Όλες αυτές διαφέρουν μεταξύ τους.

Οπωσδήποτε η ανταγωνιστικότητα προϋποθέτει την αγωνιστικότητα μπορεί κάποιος να αποδεχθεί και να εμπλακεί σε αυτήν βασιζόμενος σε αξίες και

(.....)

Κος ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ:

...πάλι με συμβολή του καθηγητή Τάσιου στην έρευνα της τεχνικής και της φιλοσοφίας της τεχνολογίας, όπως φαίνεται από τα πολλά άρθρα και τα βιβλία τα οποία έχει γράψει για αυτό ακριβώς τον χώρο. Είναι περισσότερα από 20 άρθρα και τα βιβλία τα οποία ασχολούνται με αυτό το θέμα.

Ο καθηγητής Τάσιος συζητεί τας ιδιοστασίας του τεχνικού ενεργήματος και δείχνει ότι η φιλοσοφία της τεχνικής δεν έχει προχωρήσει όσον θα έπρεπε και ένεκα τούτου επικρατούν ακόμη και σήμερα πολλές συγχύσεις και ανακρίβειες, όπως παραδείγματος χάριν είναι λανθασμένη η άποψη ότι η τεχνολογία είναι εφαρμοσμένη επιστήμη.

Όμως το τεχνικό ενέργημα έχει ίδια χαρακτηριστικά, αρχίζει να συγκροτείται όταν συνειδητοποιώντας τις ανάγκες μου βλέπω ότι δεν αρκούν τα φυσικά μου όπλα για την αντιμετώπισή τους και τότε υιοθετώ στάση υπέρβασης των δυσχερειών καταφεύγοντας σε τεχνήματα που απαντούν στο ερώτημα πώς μπορώ να ξεπεράσω το συγκεκριμένο πρόβλημά μου, που είναι η ικανοποίηση κάποιας ανάγκης. Και στο ερώτημα αυτό απαντά πρώτον κάποιος τεχνικός.

Έστω τεχνικό ενέργημα....της επιστημονικής αντιμετώπισης του προβλήματος. Ακόμα το τεχνικό ενέργημα, για να λάβει υπόσταση, εμπλέκεται σε πολλά άλλα ερωτήματα σχετικά με το κόστος του

προϊόντος, την αισθητική του και τις συνέπειές του. Τέτοια βέβαια ερωτήματα δεν τίθενται στα επιστημονικά ζητήματα, υποστηρίζει ο Τάσιος.

Έτσι, μεταξύ τεχνολογίας και επιστήμης υπάρχει η διάκριση. Η τεχνική έχει προτεραιότητα, αλλά πάντως υπάρχει η διαλεκτική σχέση και αλληλοϋποστήριξη σε πολλά πράγματα μεταξύ των δύο.

Στη μελέτη του «Νέες αξιολογικές προκλήσεις στον σύγχρονο κόσμο» ο καθηγητής Τάσιος θέτει το ερώτημα για το τι είδους ωφέλειες μπορούν να έχουν οι επιχειρήσεις που εντάσσονται σε ό,τι αποκαλείται επιχειρησιακή κοινωνική υπευθυνότητα.

Η απάντηση στο ερώτημα αυτό κατ' ανάγκη μας εμπλέκει σε αξιολογικούς, πολιτικούς και ηθικούς προβληματισμούς, δηλαδή σε φιλοσοφικής υφής αναζητήσεις.

Ο συγγραφέας χειρίζεται έξοχα το θέμα του, αποφεύγει διαχρωστικές ...γραμμές, διάκριση μεταξύ υλικών και πνευματικών αξιών, δέχεται την άποψη ότι αξίες χωρίς υλικά σύμβολα και ενσαρκώσεις είναι συνειδησιακώς κενές περιεχομένου.

Ομιλεί κυρίως για ηθικά αξιολογικά συναισθήματα, ή όπως λέγει για ένα διευρυμένο φολιμισμό. Και ορθώς πιστεύει ότι εν σχέσει με το πράττον πρόσωπο μέσα στο ανοικτό, ελεύθερο, δημοκρατικό περιβάλλον το καθετί αποφασίζεται μέσα στο καμίνι της ατομικής συνειδήσεως ενώ στο κοινωνικό πολιτικό χώρο και σχετικά με την δράση των κοινωνικών εταιρειών ευθύνης, δεν μπορεί να γίνει λόγος για ατομική συνείδηση αφού οι εν λόγω εταιρείες είναι συλλογικές οντότητες.

Έτσι, κατά αυτόν, οι επιχειρήσεις κοινωνικής υπευθυνότητας, υπολογίζουν το κέρδος και το κέρδος αυτό μπορεί να προκύψει μόνο εφ' όσον μέσα στην κοινωνία, στο πλαίσιο που δρουν οι εν λόγω εταιρείες, έχει παγιωθεί ή θεμελιωθεί και κυριαρχεί το αξιακό αίσθημα το οποίο οι επιχειρήσεις κοινωνικής υπευθυνότητας επικαλούνται και προς αυτό προβλέπουν ώστε να είναι δυνατόν μακροπρόθεσμα να έχουν κέρδος και να μπορούν να λειτουργήσουν.

Τούτο ακριβώς δείχνει την πολυπλοκότητα των παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ότι εγείρονται θέμα επανεισάρχησης ή αναδιάρθρωσης των αξιών μέσα στο κοινωνικοπολιτικό περιβάλλον.

Η αναγνωρισιμότητα του αξιακού κώδικα είναι αναμφίβολα επιβλαβής, αλλά ο κώδικας αυτός δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι επιβάλλονται δια εξωτερικής τινός δυνάμεως εξουσίας.

Αναμφίβολα ο Τάσιος πιστεύει τόσο στη σταθερότητα τόσο των αξιών, αλλά και στην μεταβλητικότητα αυτών και τονίζει ότι η διαλεκτική εξέταση του θέματος είναι μία ορθή μεθοδολογική τακτική.

Σε ένα τελευταίο δημοσίευσμά του, κατ' εξοχήν φιλοσοφικής υφής, με τον τίτλο «Δόμηση του Εγώ και αυτοσυνειδησιακότητα» ο καθηγητής Τάσιος προβαίνει σε ορισμένες παρατηρήσεις για την αυτοσυνειδησιακότητα, όπως το αποκαλεί, μπορεί να αποτελέσουν υποθέσεις εργασίας και έρευνας προκειμένου να φωτιστεί το μυστήριο της συνειδήσεως.

Χρησιμοποιεί δεδομένα από διάφορες επιστήμες και δια αυτών επιχειρεί να φωτίσει δυσχερή θέματα που έχουν σχέση με την ψυχή. Έτσι, φαίνεται να καταλήγει στην άποψη ότι κατ' αυτόν η ψυχή δεν είναι ... της εν μήτρας ελλείψεως αλλά δημιουργείται από την πυκνότητα της κυκλοφορίας που διαπερνά την βιολογική μηχανή για να την καταστήσει πρόσωπο.

Οπωσδήποτε αυτή η θέση χαρακτηρίζεται επ' αυτού ως υπερβατική και πνευματική, αλλά πάντως το μυστήριο δεν διαλύεται βέβαια, κυριαρχεί οή η υποφαινομενοκρατία. Η άποψή του πλησιάζει περισσότερο προς την θεωρία της ανάθεσης.

Η φιλοσοφία του καθηγητή Θεοδόση Τάσιου είναι μία εμπειριοκρατικής μορφής πνευματοκρατία, θα έλεγα, με κάποια εισαγωγικά στην περίπτωση αυτή. Στην διανόησή του το ηθικό ενέργημα είναι αυθυπόστατο και έχει πρωταρχικότητα στον κοινωνικοπολιτικό χώρο αλλά και εν γένει στην σχέση μας με τον κόσμο.

Στο έργο του φαίνεται ότι παρατηρούνται τάσεις όχι αναγωγισμού αλλά διασάφησης φιλοσοφικών προβλημάτων με την χρήση των δυνατών λιγότερων αρχών και υλικών.

Αλλά πάντως και για αυτόν το μυστήριο και τα παράδοξα δεν υπερβαίνονται αλλά συντήκονται στο καμίνι του είναι. Έτσι η ανθρώπινη ζωή έχει χαρακτηριστικά τραγικότητας αλλά και ηδονοκρατίας που συναρτώνται στενά με την απλή παρουσία μας στον κόσμο και με το γλυκό κρασί που απορρέει από ηθικό ενέργημα.

Κυρίες και κύριοι, ο καθηγητής Τάσιος είναι ένας άνθρωπος των καλών λόγων και των έργων. Δηλαδή υπάρχει ομολογία μεταξύ λόγου και έργου στο είναι του.

Είναι ένας δάσκαλος της τέχνης του, της επιστήμης του, της τεχνικής του και της ανθρωπιάς. Ακούει τον νέο άνθρωπο, σκύβει στα προβλήματά του.

Μου έκανε εντύπωση ότι πρόσφατα σε ένα συνέδριο φιλοσοφίας αφιέρωσε πάρα πολύ μεγάλο χρόνο για ένα επιστήμονα για να ακούσει τα προβλήματά του.

Στέκεται αλύγιστος στις αντιξοότητες, έχει ορθή αντίληψη για την πραγματικότητα και υπερασπίζεται το σωστό και το δίκιο παντού και ενώπιον πάντων.

Σοφία, τόλμη, ευγένεια, προσφορά προς τον άλλον. Κοινωνική προσφορά, προσφορά στην επιστήμη, είναι ...του είναι του. Είναι ένας άνθρωπος που δεν είναι άχθος αρούρης αλλά ευλογία για τον τόπο του, την χώρα του, τους ανθρώπους του, τους φίλους του και τους συνανθρώπους του.

Καθηγητά Θεοδόση Τάσιε, χαίρε υγιείναι και ευδαιμόνει και εσύ και η οικογένειά σου.

Ευχαριστώ πολύ.

Κα ΤΟΡΑΚΗ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Βουδούρη. Κρατούμε αυτό που είπατε για το ελεύθερη και ανοικτή κοινωνία.

Και η κυρία Παλυβού, καθηγήτρια στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, θα μας μιλήσει για τις δράσεις σχετικές με την αρχαία ελληνική τεχνολογία.

Κα ΠΑΛΥΒΟΥ:

Αγαπητέ κύριε Τάσιε μας. Επιτρέψτε μου, σας παρακαλώ, αυτή την προσφώνηση για δύο λόγους.

Ο πρώτος είναι ότι θέλω να τονίσω το γεγονός ότι οι λίγοι που έχουμε την τιμή και την χαρά να βρισκόμαστε σήμερα εδώ στο βήμα αυτό και να μιλάμε για το έργο σας, μιλάμε σίγουρα εκ μέρους των πολλών, των πάρα πολλών συναδέλφων, φίλων, γνωστών σας και αγνώστων, οι οποίοι χρόνια τώρα παρακολουθούν το έργο σας και κυρίως απολαμβάνουν, απολαμβάνουμε δηλαδή, τους καρπούς των δικών σας κόπων.

Το έργο του κυρίου Τάσιου το οποίο προσπαθούμε ελλειπτικά, έστω, να παρουσιάσουμε σήμερα εδώ, είναι αναμφίβολα πλούσιο και πολύπλευρο. Θα έλεγα ότι μοιάζει με ένα δέντρο, ένα δέντρο του οποίου κάθε κλαδί και παρακλάδι προκύπτει από το μπόλιασμα με μία καινούρια ιδέα. Είναι δε ένα δέντρο αειφόρο, ένα δέντρο σε διαρκή ανάπτυξη και σε διαρκή καρποφορία.

Ένα από τα κλαδάκια του αυτά, ένας κλάδος μεγάλος, μάλλον θα έλεγα, είναι και η αρχαία ελληνική τεχνολογία. Θα έλεγα δε ότι είναι ένας κλάδος ο οποίος γεννήθηκε απευθείας από τον κορμό αυτού του δέντρου, που τολμώ να πω ότι είναι ο άνθρωπος και η φιλοσοφία, και που τρέφεται από την τεχνολογία, την ας πούμε τον κατ' επάγγελμα φλοιό αυτού του δέντρου.

Η γέννηση αυτού του κλαδιού, της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας, τοποθετείται κάπου στις αρχές της δεκαετίας του 1990, το 1993 θα έλεγα συγκεκριμένα, και η γέννηση αυτή έλαβε χώρα στο γραφείο του κυρίου Τάσιου στο Πολυτεχνείο με την ίδρυση της γνωστής μας πλέον ΕΜΑΕΤ, της Εταιρείας Μελέτης της Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας.

Τα ιδρυτικά μέλη που είχε καλέσει στην συνάντηση αυτή ο κύριος Τάσιος, 30 αν θυμάμαι καλά, προέρχονταν από πολλούς και διάφορους χώρους, που νομίζω ότι αυτό έθεσε από την αρχή αυτή την βασική ιδιότητα της ΕΜΑΕΤ, ότι είναι ένας πολυφωνικός χώρος, πολυδιάστατος και ακριβώς αυτή η γόνιμη συνύπαρξη των πολλών ειδικοτήτων είναι που επιδιώκει η ΕΜΑΕΤ.

Θα πρέπει να θυμίσουμε ότι το 1993, που ιδρύθηκε η ΕΜΑΕΤ, ακόμα τότε πρώτον ήταν πολύ λίγοι εκείνοι οι οποίοι ασχολούνταν με την αρχαία τεχνολογία. Υπήρχαν βέβαια, κυρίως μελετητές οι οποίοι δούλευαν ανεξάρτητα ο καθένας. Κυρίως όμως επικρατούσε ακόμα στην Ελλάδα, αλλά και διεθνώς, αυτή η λανθάνουσα αντίληψη ότι οι αρχαίοι Έλληνες μάλλον εχθρεύονταν την τεχνολογία.

Θυμάμαι τις πολύ έντονες αντιδράσεις του κυρίου Τάσιου όταν σχολίαζε την απουσία, την έλλειψη, μάλλον, δημοσιεύσεων πάνω σε αυτό το θέμα και το γεγονός ότι το περίφημο ΤΕΛ ΓΚΕΙΤ, ο θησαυρός της ελληνικής γλώσσας, ο οποίος ήταν πολύ συστηματική και σημαντική συλλογή κειμένων της αρχαίας ελληνικής γραμματείας,

άφηνε απέξω μεγάλους συγγραφείς τεχνικών κειμένων, όπως ο Αρχιμήδης και Ήρων.

Τολμώ να πω ότι 16 χρόνια μετά θα έλεγα ότι η ΕΜΑΕΤ κάτι κατάφερε. Πιστεύω ότι κατάφερε σε αρκετά μεγάλο βαθμό να πετύχει αυτούς τους αρχικούς στόχους που ίσως να τους διαβάσουμε εδώ πέρα, αν και τους βλέπετε, βασικά ήταν να καλλιεργήσει την επιστημονική έρευνα και να διαδώσει τις ιστορικές γνώσεις γύρω από τα τεχνολογικά επιτεύγματα των αρχαίων Ελλήνων.

Και έτσι πιστεύω ότι σήμερα πια έχει αρχίσει κάπως να κάμπτεται, δεν έφυγε τελείως, αλλά έχει αρχίσει να κάμπτεται αυτή η λανθασμένη εικόνα για την σχέση της αρχαίας Ελλάδας με την τεχνολογία και να αντικαθίσταται, σιγά-σιγά, από θαυμασμό και έκπληξη, θα έλεγα.

Η μη κερδοσκοπική εταιρεία, η ΕΜΑΕΤ, προσπαθεί να πετύχει τους στόχους της με πολλά και ποικίλα μέσα. Θα πρέπει να πω αμέσως εδώ, για να μη το λησμονήσω, ότι στην προσπάθειά της αυτή έχει βεβαίως πολύ μεγάλο αρωγό το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, το οποίο από την αρχή σχεδόν μας αγκάλιασε, μας έδωσε στέγη, μας έδωσε υλική, λειτουργική και ηθική υποστήριξη.

Και βεβαίως θα πρέπει να πω ότι αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό, φυσικά στην προσωπικότητα του κυρίου Τάσιου και στην ανάγκη και στην διάθεση, μάλλον, του τεχνικού κόσμου να δώσει ως αντίδωρο στον κύριο Τάσιο αυτή την βοήθεια στην ΕΜΑΕΤ, για όλα όσα εκείνος έχει προσφέρει στον τεχνικό κόσμο.

Βέβαια, πιστεύω ότι η ΕΜΑΕΤ με το έργο της επιστρέφει πάλι πίσω στον τεχνικό κόσμο όλα αυτά τα αγαθά.

Λοιπόν, πολλοί και ποικίλοι τρόποι με τους οποίους προσπαθεί η ΕΜΑΕΤ να πετύχει τους σκοπούς της. Οι ανοικτές συνεδριάσεις, δηλαδή οι διαλέξεις μας, μεταξύ αυτών παρουσιάσεις βιβλίων και ταινιών, είναι θα έλεγα ο βασικός λειτουργικός κορμός της ΕΜΑΕΤ.

Πολλές από αυτές τις διαλέξεις τις έχει δώσει ο κύριος Τάσιος ο ίδιος.

Μία άλλη δραστηριότητα της ΕΜΑΕΤ είναι οι αρχαιογνωστικές επισκέψεις. Προσέξτε τι ωραίο όρο έδωσε ο κύριος Τάσιος σε αυτό που εμείς μεταξύ μας λέμε εκδρομή, θα πάμε εκδρομή. Όμως αυτή η εκδρομή πραγματικά εξελίσσεται σε μία αρχαιογνωστική επίσκεψη

αφού έχουμε την χαρά να έχουμε εκεί επί τόπου τους πιο ειδικούς να μας δείξουν και τις πιο κρυφές πλευρές της τεχνολογίας την οποία επισκεπτόμεθα.

Και εδώ βλέπετε κάποιες εικόνες από τις επισκέψεις μας αυτές. Δεξιά είναι μία φωτογραφία την οποία έχω, κατά κάποιο τρόπο, υποκλέψει από τον κύριο Τάσιο, είχε μόνος του σημειώσει από κάτω αυτή την παρατήρηση. Είναι στις Μυκήνες, στον Θολωτό Τάφο του Αιγίσθου, όπου προσπαθεί να εξηγήσει το εκφορικό σύστημα του τάφου.

Οι ημερίδες, μαζί με τα συνέδρια, είναι η πιο σημαντική, ας το πούμε έτσι, δραστηριότητα και προσφορά της ΕΜΑΕΤ στον αμιγώς επιστημονικό τομέα, στην προώθηση της έρευνας και της επιστήμης.

Και οι τέσσερις ημερίδες έχουν προκύψει από ιδέες του κυρίου Τάσιου. Η πρώτη νομίζω ότι δεν χρειάζεται και πολύ σχολιασμό, έχετε ήδη καταλάβει πια πώς φαντάζομαι αυτό το δέντρο και πώς το ένα κλαδί του διασταυρώνεται με το άλλο και δημιουργεί κάτι καινούριο.

Η ημερίδα, λοιπόν, για τις αρχαίες ελληνικές γέφυρες. Μα ένας γεφυροποιός φυσικά τις γέφυρες πρώτα θα κοίταζε να μελετήσει και να δει.

Πολύ σημαντικές αυτές οι ημερίδες. Όπως και η άλλη για τις σήραγγες, όπου μίλησαν για το Ευπαλίνειο Όρυγμα και για πολλές άλλες τέτοιου είδους κατασκευές.

Ημερίδες καινούριες, πρωτοφανείς, δηλαδή δεν έχουν ξαναγίνει τέτοιου τύπου, που φέρνουν κοντά μελετητές που καμία φορά δεν γνώριζε και ο ένας το έργο του άλλου.

Στην Χαλκίδα, επίσης, μία ημερίδα. Στην Χαλκίδα, ο τόπος που επιστρέφει κανείς όταν σκέφτεται την γεφυροποιία του κυρίου Τάσιου. Αυτές, λοιπόν, είναι οι ημερίδες.

Τα συνέδρια είναι βεβαίως για εμάς ό,τι πιο σημαντικό, ό,τι πιο σοβαρό και ό,τι πιο δύσκολο.

Το πρώτο διεθνές συνέδριο για την αρχαία ελληνική τεχνολογία, έγινε στην Θεσσαλονίκη το 1997 στο πλαίσιο της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης, που ήταν τότε.

Και εδώ θέλω να πω ότι τότε μας είχαν καλέσει, είχαν καλέσει τον κύριο Τάσιο, δηλαδή, και την ΕΜΑΕΤ να συνεισφέρουμε στην

οργάνωση μίας έκθεσης, την οποία και κάναμε, θα σας δείξω σε λίγο, μαζί με το Τεχνικό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Αμέσως ο κύριος Τάσιος σκέφτηκε, μα μόνο την έκθεση; Πρέπει η έκθεση να υποστηρίζεται και με κάτι περισσότερο. Και έτσι γεννήθηκε η ιδέα του πρώτου συνεδρίου για την αρχαία ελληνική τεχνολογία, το οποίο αυτό πρώτο συνέδριο βεβαίως έθεσε αμέσως τις βάσεις για ένα θεσμό. Έχουμε φτάσει στο δεύτερο, έχουν πολλά ακόμα να ακολουθήσουν στο μέλλον και από άλλους, βεβαίως.

Και θα πρέπει να πω ότι αυτό το πρώτο συνέδριο ήταν και ένα είδος γνωριμίας μεταξύ μας, δημιούργησε μία δεξαμενή, ας το πούμε έτσι, όπου είδαμε και τις δυνάμεις μας, είδαμε ποιοι ασχολούνται με θέματα τεχνολογίας, τι έχουν να προσφέρουν και ούτω καθεξής.

Το δεύτερο συνέδριο έγινε το 2005, έγινε περίπου 8 χρόνια μετά, και νομίζω ότι πραγματικά το δεύτερο αυτό συνέδριο, με την πληθώρα των ανακοινώσεων, με την πολύ σημαντική συμβολή, με πρωτότυπες και ενδιαφέρουσες εργασίες που παρουσιάστηκαν, δείχνει περίτρανα αυτή την πολύ γόνιμη περίοδο που μεσολάβησε από το πρώτο συνέδριο ως το δεύτερο.

Ενδιαμέσως, βεβαίως, έγιναν και άλλα συνέδρια με συνεργασίες με άλλους φορείς, με το Πανεπιστήμιο της Πάτρας, την Γερμανία και ούτω καθεξής.

Το εκδοτικό έργο της ΕΜΑΕΤ, γιατί και από αυτό διαθέτει η ΕΜΑΕΤ, έχει σχεδόν, μάλλον θα έλεγα εντελώς παντού, την υπογραφή του κυρίου Τάσιου. Και μάλιστα όχι απλώς την υπογραφή του διότι έχει το μεγάλο βάρος της επιμέλειας όλων αυτών των εκδόσεων, αλλά έχει επωμιστεί και όλη αυτή την διαδικασία, την δύσκολη διαδικασία από το να βρεθούν τα χρήματα για να μπορέσει να γίνει αυτό το πόνημα μέχρι να φτάσει στην ολοκλήρωσή του.

Επάνω βλέπετε ενδεικτικά καταλόγους από τις εκθέσεις που έχουμε κάνει κατά καιρούς, ελληνικά και αγγλικά, της Θεσσαλονίκης, στο Γκάζι. Πάνω δεξιά είναι και ένας, ας τον πούμε κατάλογο, για τον οποίο ο κύριος Τάσιος και εμείς μαζί του αισθανόμαστε μεγάλη περηφάνια, έχει να κάνει με τις επιγραφές που έχουν περιεχόμενο τεχνολογικό, θα σας πω σε λίγο όμως και για αυτό.

Κάτω, όμως, είναι οι εκδόσεις μας που αφορούν στα πρακτικά των συνεδρίων. Είναι τόμοι ογκωδέστατοι, πρώτο και δεύτερο

συνέδριο. Είναι το συνέδριο που έγινε στη Γερμανία. Και η ημερίδα της γεφυροποιίας.

Οι εκθέσεις, λοιπόν, είναι η ευκαιρία, πρώτα από όλα, να φανεί το έργο των μελετητών, διότι οι εκθέσεις αυτές έχουν να παρουσιάσουν ομοιώματα, κατασκευές δηλαδή τις οποίες έχουν φτιάξει οι ίδιοι οι μελετητές, κάτι σαν ένα είδος πειραματικής αρχαιολογίας, όπου μέσα από την διαδικασία της κατασκευής του ομοιώματος κάθε μελετητής προσπαθεί να κατανοήσει τα κείμενα, να επιβεβαιώσει τις απόψεις του, και για αυτό το λόγο όλα τα ομοιώματά μας είναι λειτουργικά, όσο δηλαδή εκ των πραγμάτων θα ήταν λειτουργικά και στην αρχαιότητα.

Αυτή, λοιπόν, η προσφορά των ομοιωμάτων που γίνεται από πολλούς χορηγούς, στην αρχή δηλαδή γινόταν από την προσφορά του κάθε μελετητή, είναι ταυτόχρονα αυτές οι εκθέσεις και μία εξαιρετική ευκαιρία βεβαίως να παρουσιαστεί στο ευρύ κοινό η ιστορία, η υπόθεση της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας με ένα τρόπο εποπτικό και διδακτικό.

Λοιπόν, η πρώτη μας έκθεση ήταν το 1997, είναι μία χρονιά πολύ ιδιαίτερη για την ιστορία της αρχαίας τεχνολογίας και της ΕΜΑΕΤ γενικότερα, στην Θεσσαλονίκη όπως σας είπα και πριν.

Νομίζω ότι είναι η έκθεση που αγαπάμε περισσότερο. Είναι η έκθεση την οποία βγάλαμε εις πέρας με μεγάλη δυσκολία, ήταν η έκθεση στην οποία μετρήσαμε τις δυνάμεις και όλοι όσοι είχαμε τότε για πρώτη φορά την εμπειρία του να συνεργαζόμαστε με τον κύριο Τάσιο, θα πρέπει να το πω αυτό ότι πραγματικά εντυπωσιαστήκαμε πάρα πολύ, πολλές φορές μας ξεπερνούσε στις αντοχές.

Και δεν ήταν μόνο οι φυσικές αντοχές. Γιατί αυτή η πρώτη έκθεση είχε πολλές δυσκολίες, τέλος πάντων, ακόμα – ακόμα και στο να βρεθούν τα αντικείμενα αυτά τα οποία θα παρουσιάζαμε. Και ήταν φορές που το δικό μας το ηθικό εκάμπετο.

Εκεί φαίνεται πραγματικά η ηγετική φυσιογνωμία ενός ανθρώπου σαν τον κύριο Τάσιο, το πώς λίγο να τον κοιτούσαμε και μόνο πραγματικά αρκούσε για να πάρουμε κουράγιο και να πιστέψουμε, όπως και εκείνος, ότι θα τα βγάλουμε πέρα.

Και φαίνεται ότι όντως τα βγάλαμε πέρα, και πολύ καλά, διότι αυτή η συγκεκριμένη έκθεση είχε πολύ μεγάλη επιτυχία, πολύ πέραν

από τις αρχικές μας υποθέσεις, θα έλεγα. Και αυτό φαίνεται πολύ καθαρά στον ημερήσιο τύπο αλλά και στο ογκωδέστατο βιβλίο των εντυπώσεων το οποίο κρατούσαμε εκεί, το οποίο έχει μέσα πολλά και χαριτωμένα κιόλας, δεν ξέρω αν προλαβαίνετε να τα διαβάσετε κάτι στη μέση τι λέει ένα οκτάχρονο παιδί.

Το θέμα όμως είναι ότι φαίνεται ότι οι κόποι μας πραγματικά άξιζαν και ότι αυτό μας έδωσε κουράγιο, μας έδωσε σε όλους εμάς, που το κουράγιο το ψάχναμε απέξω, διότι ο κύριος Τάσιος το κουράγιο φυσικά το έχει από μέσα.

Ακολούθησαν βέβαια και άλλες εκθέσεις, όπως η έκθεση αυτή στο Ρέθυμνο, πάντοτε με την συνδρομή και την συνεργασία του Τεχνικού Επιμελητηρίου.

Δύο σημαντικές εκθέσεις στην Γερμανία. Η μία με αφορμή την EXPO 2000 στο ελληνικό περίπτερο. Η άλλη στη διεθνή έκθεση βιβλίου στην Φρανκφούρτη. Και οι δύο, πρωτοβουλία, ιδέα, σκέψη και υλοποίηση, συγνώμη για την λέξη υλοποίηση, δεν αρέσει τον κύριο Τάσιο, το ξέρουμε, πραγματοποίηση του κυρίου Τάσιου με την συνδρομή φυσικά και των μελών της EMAET.

Θεωρώ πολύ σημαντικό το ότι είχε αυτή την ιδέα να υπάρξει αυτή η συμμετοχή σε αυτά τα δύο περίπτερα, διότι καταλαβαίνετε ότι ήταν μία θαυμάσια ευκαιρία να φανεί στο διεθνές πλέον κοινό όχι μόνο η δραστηριότητα της EMAET αλλά κυρίως όλη αυτή η υπόθεση της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας.

Το 2002, στην Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων, έγινε μία μεγάλη έκθεση. Σε αυτή την έκθεση παρουσιάστηκαν και πολλά καινούρια εκθέματα. Βλέπετε προχωράμε στον χρόνο, επομένως εμπλουτίζεται και η συλλογή μας, αυξάνονται και τα ομοιώματα.

Αυτό, όμως, που θέλω να τονίσω, ειδικά σε αυτή την έκθεση, είναι η ιδέα που είχε ο κύριος Τάσιος στο πλαίσιο αυτής της έκθεσης να γίνει και μία παρουσίαση εκμαγείων από επιγραφές τεχνολογικού περιεχομένου.

Για τον σκοπό αυτό απευθύνθηκε στο Επιγραφικό Μουσείο, και συγκεκριμένα στον κύριο Κριτζά, είχαμε την αμέριστη φυσικά βοήθεια του Μουσείου, υπήρξαν, μας δόθηκαν αυτά τα εκμαγεία. Και καταλαβαίνετε ότι έχουμε και πάλι μία γόνιμη διασταύρωση μεταξύ τεχνολογίας και ελληνικής γραμματείας που πάλι παραπέμπει, στο

μυαλό μου τουλάχιστον, σε αυτό το πλούσιο δέντρο και το πόσα πολλά και σπουδαία μπορεί να καρποφορήσει.

Το συγκεκριμένο βιβλίο όμως αυτό, το οποίο είναι ένα είδος καταλόγου, αλλά έχει και πολύ περισσότερη πληροφορία, είναι πραγματικά ένα εξαιρετικό πόνημα το οποίο θα έλεγα, θα χαιρόμουν αν έφτανε στα χέρια σας κάποια στιγμή.

Τέλος, κάναμε και μία έκθεση πρόσφατα, το 2005 στο πλαίσιο του δεύτερου συνεδρίου της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας.

Τώρα, σε θέματα εκπαίδευσης. Έχει ήδη ειπωθεί και είναι στους πάντες πάρα πολύ γνωστό το πόσο πολύ ο κύριος Τάσιος δίνει σημασία και προτεραιότητα στα θέματα της παιδείας.

Επομένως και σε αυτό τον τομέα, εδώ στην υπόθεση της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας, η δραστηριότητα και οι ιδέες ήταν πολλές. Η σημαντικότερη, νομίζω, ήταν τα σεμινάρια σε καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πρωτοβουλία του κυρίου Τάσιου, στο οποίο φυσικά συμμετείχαν αρκετά μέλη της ΕΜΑΕΤ, τα οποία είχαν πολύ μεγάλη επιτυχία. Οι ίδιοι οι καθηγητές ζήτησαν να επαναληφθούν μία δυο χρονιές, ετοιμάσαμε υλικό, υπήρξε ένας ενθουσιασμός.

Και πραγματικά είναι χαρά μεγάλη για εμάς ακολουθώντας την καθοδήγηση του κυρίου Τάσιου, να αισθανόμαστε ότι κάτι προσφέρουμε και εμείς στην παιδεία στον τομέα αυτό.

Ειδικές ξεναγήσεις στο πλαίσιο των διαφόρων εκθέσεων, υπάρχουν και αυτές.

Τώρα, έχω κάπου εδώ ένα βιντεάκι, είναι πολύ μικρούλη, γιατί με πολύ μεγάλο κόπο το βρήκα.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΒΙΝΤΕΟ

Κα ΠΑΛΥΒΟΥ:

Δεν είναι υψηλής ποιότητας αλλά δείχνει τον κύριο Τάσιο να μιλάει σε μία ομάδα παιδιών του Δημοτικού Σχολείου. Αν δεν έβλεπε κανείς το κοινό θα έλεγε κανείς ότι είτε μιλάει σε καθηγητές του πανεπιστημίου, είτε στο σχολείο, η σοβαρότητα, η αφοσίωση είναι η ίδια.

Βεβαίως, από την άλλη μεριά ξέρει πάρα πολύ καλά να προσαρμόζει στο κοινό του ώστε να πετυχαίνει το αποτέλεσμα, δηλαδή να κινητοποιούνται, να ενδιαφέρονται και να μαθαίνουν κιόλας.

Εδώ και πάρα πολλά χρόνια ο κύριος Τάσιος φροντίζει και μεριμνά ώστε να παράγονται καινούρια ομοιώματα, ομοιώματα μηχανισμών της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας, τα οποία γίνονται με υψηλότερες επιστημονικές προδιαγραφές και γενικά είναι και υψηλότερης αισθητικής.

Και αυτά τα ομοιώματα πλέον αποτελούν ιδιοκτησία της ΕΜΑΕΤ και του Τεχνικού Επιμελητηρίου τα οποία τα φιλοξενεί στις αποθήκες του. Τώρα πια έχουμε ένα αρκετά μεγάλο αριθμό από τέτοιου είδους ομοιώματα, λειτουργικά, επιστημονικά, εννοείται πάντοτε.

Επίσης έχουμε συγκεντρώσει, πάντα με πρωτοβουλία του κυρίου Τάσιου, αρκετές ταινίες οι οποίες έχουν ένα τέτοιο τεχνολογικό ενδιαφέρον. Εξάλλου μία τέτοια ταινία θα δείτε αμέσως μετά. Είναι η πιο πρόσφατη και δεν περιλαμβάνεται σε αυτές που έχω γράψει εδώ.

Και βεβαίως όλη αυτή είναι η προίκα της ΕΜΑΕΤ, η προίκα μας, την οποία ελπίζουμε κάποια στιγμή να μπορέσουμε να την στεγάσουμε κάπου.

Αυτό είναι ίσως ένα από τα όνειρα τα οποία ακόμα μένουν να πραγματοποιηθούν. Μελλοντικός στόχος, λοιπόν, είναι να αποκτήσει επιτέλους η Ελλάδα, η Αθήνα, η ΕΜΑΕΤ ένα τεχνολογικό μουσείο. Είναι κάτι για το οποίο έχει αγωνιστεί πάρα πολύ ο κύριος Τάσιος αλλά τα γρανάζια της γραφειοκρατίας δυστυχώς δεν διευκολύνουν τα πράγματα. Αλλά κάπου πιστεύουμε ότι κάτι θα καταφέρει.

Τέλος θα ήθελα να πω ότι οι δραστηριότητες και οι δράσεις του κυρίου Τάσιου σχετικά με την αρχαία ελληνική τεχνολογία δεν είναι μόνο αυτές που είναι μέσα στο πλαίσιο της ΕΜΑΕΤ.

Έχει δώσει, παραδείγματος χάριν, μία πληθώρα διαλέξεων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Θα λέγαμε ότι είναι αναμφίβολα ένας πρέσβης της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Επίσης έχει γράψει πάρα πολύ, εκτενέστατα για το θέμα αυτό. Είναι γνωστές οι επιφυλλίδες του στο Βήμα, πολλές από τις οποίες έχουν θέματα από την αρχαία ελληνική τεχνολογία.

Κάτω βλέπουμε αφιερώματα της Καθημερινής, το Επτά Ημέρες, πάλι τεχνολογικού ενδιαφέροντος. Μία εξ αυτών έχει την επιμέλεια, όλο το τεύχος, του κυρίου Τάσιου. Στο Γεώγραμμα έχει γράψει.

Και πάνω δεξιά άλλο ένα κλαδάκι πάλι. Αυτή την φορά είναι τα Ελληνικά Ταχυδρομεία. Είναι μία πρωτοβουλία του κυρίου Τάσιου να εκδοθούν πριν από λίγα χρόνια, να εκδοθεί μία σειρά 6, νομίζω, γραμματοσήμων με θέματα από την αρχαία ελληνική τεχνολογία.

Και παράλληλα είναι σε εξέλιξη η έκδοση ενός τόμου, ενός λευκώματος με θέματα της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας, από τον ίδιο τον κύριο Τάσιο.

Τέλος θα έλεγα ότι ήταν θέμα χρόνου και μόνο να προχωρήσει το ενδιαφέρον του κυρίου Τάσιου σε θέματα της τεχνολογίας των Ελλήνων και πέρα από τα στενά όρια της αρχαιότητας.

Έτσι, το 2003 ο ίδιος είχε την σκέψη, την πρωτοβουλία και την διοργάνωση μίας έκθεσης στην Τεχνόπολη στο Γκάζι, με θέμα τον Μαρίνο Χαρμπούρη, αυτόν τον πολύ σπουδαίο Κεφαλλονίτη μηχανικό που έδρασε στην αυλή της Μεγάλης Αικατερίνης της Ρωσίας, και ο οποίος κατάφερε ένα άθλο, να μετακινήσει ένα τεράστιο βράχο.

Και τέλος πάντων όλα φάνηκαν από αυτή την έκθεση. Δεν ξέρω πόσοι από εσάς είχατε την τύχη και την χαρά να την δείτε. Πιστεύω πως ήταν μία από τις πολύ ενδιαφέρουσες εκθέσεις. Εκδόθηκε, φυσικά με επιμέλεια του κυρίου Τάσιου, και ένα τεύχος, ένας τόμος.

Και επίσης το περιοδικό αρχαιολογία, το οποίο επίσης κάποια στιγμή φιλοξένησε αφιέρωμα στην τεχνολογία των Ελλήνων, και ένα εξ αυτών στην τεχνολογία της αρχαιότητας. Αλλά και όχι μόνο, μάλλον αναφέρομαι στο τελευταίο τεύχος, όπου ο κύριος Τάσιος συμπεριλαμβάνει και δύο ακόμα Έλληνες μηχανικούς, τον Νικόλαο Σόρβολο και τον Μιχαήλ Κοκκίνη, ο ένας στην Βενετία και ο άλλος στο Μεσολόγγι.

Τέλος, δε, δεν ήταν δυνατόν να μείνει απέξω και ο Μεγάλος Μηχανικός, ο Λεονάρντο Ντα Βίντσι, τον οποίο σχολιάζει, έχει κάνει διαλέξεις, έχει γράψει και για αυτόν ο κύριος Τάσιος για να δείξει την στενή σχέση που είχε ο μεγάλος αυτός μηχανικός με τα έργα των αρχαίων Ελλήνων μηχανικών.

Και εδώ θα μπω στον πειρασμό, μια και νομίζω ότι ο κύριος Μουτζούρης αναφέρθηκε σε ομοιότητες μορφής του κυρίου Τάσιου με

τον Δον Κιχώτη, εγώ γιατί πάλι βλέπω ομοιότητες με τον Λεονάρντο Ντα Βίντσι και ίσως όχι μόνο με την μορφή, θα μου επιτρέψετε.

Λοιπόν, θα ήθελα να κλείσω με ένα γενικότερο σχόλιο, το οποίο κάπου αισθάνομαι ότι το οφείλω και προσωπικά στον κύριο Τάσιο. Και θα ήθελα να πω ότι αυτό που θεωρώ ότι είναι η μεγάλη συνεισφορά του κυρίου Τάσιου σε όλους εμάς είναι η δύναμη του παραδείγματος που μας δίνει μέσα από το έργο αλλά και την ζωή του συνολικά.

Έχει γράψει ο ίδιος για την δύναμη του παραδείγματος, επομένως σας αφήνω καλύτερα στα δικά του τα λόγια. Να πούμε ότι στις ημέρες τις σημερινές ίσως είναι ακόμα πιο αναγκαία μία τέτοια δύναμη γύρω μας να μας βοηθήσει.

Και ίσως να σχολιάσω μόνο ότι οι συγχρωτισμός μας μαζί σας έχει ήδη διαποτίσει με την αύρα σας. Και θέλω να ελπίζω και να πιστεύω ότι ίσως καταφέραμε να γίνουμε και λίγο καλύτερο.

Και σας αφήνω μία πιο γελαστή φωτογραφία γιατί στις άλλες είστε λίγο σκυθρωπός.

Ευχαριστώ.

Κα ΤΟΡΑΚΗ:

Ευχαριστούμε την κυρία Παλυβού.

Κος ΤΑΣΙΟΣ:

Κυρίες και κύριοι, κύριο ακαδημαϊκοί, κύριοι πρόεδροι και πρυτάνεις, θα παρακολουθήσουμε τώρα, αν αντέχετε ακόμα, μία ταινία που είναι πρόσφατη παραγωγή του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας και της ΕΜΑΕΤ, που έχει ως θέμα τον σημαντικότερο, νομίζω, συγκοινωνιακό κόμβο του κόσμου που έγινε ποτέ, ακόμα και σήμερα. Ποίον;

Τα δύο λιμάνια της Αρχαίας Κορίνθου, το βόρειο το Λέχαιον, το νότιο τις Κεχριές, με ενδιάμεσον τον δίολκο, το στεριανό πέρασμα των караβιών μήκους 7 χιλιομέτρων. Αυτός ο κόμβος λειτούργησε 1.500 χρόνια.

Και έχουμε μία μαρτυρία, απευθύνομαι μεταξύ υμών φιλολόγους και ιστορικούς, μία μαρτυρία του Θουκυδίδη του ίδιου, ο οποίος νομίζω το 428 τοποθετεί την φράση όπου οι Λακεδαιμόνιοι, ποιοι άλλοι;, αυτοί ήταν πιο ζόρικοι μηχανικοί, σε μία κρίσιμη περίοδο μαχών, έφτασαν εκεί και τι έκαναν; Από τις εταιράς θαλάσσης, εταιρά

ήταν της Κορίνθου βέβαια γιατί ο άλλος ήταν Αθηναίος, εις την προς Αθήνας θάλασσαν, υπερενεγκότες τας ναυς.....

(.....)

Κος ΤΑΣΙΟΣ:

Η ταινία αυτή όπως έλεγα, γυρίστηκε με την γενναιοδωρία του Τ.Ε.Ε., δηλαδή των ελλήνων μηχανικών, που το υστέρημά τους δίνουν να γίνει τι; Να αλλάξει η νοοτροπία του ελληνικού λαού γύρω από την ελλιπέστατη εικόνα που έχουμε για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό και στο σημείο αυτό, παρακαλώ τους δημιουργούς της ταινίας, τον κύριο Πολύζο και τον κύριο Μπίκα να εγερθούν, να τους δούμε, να εκτεθούν.

Γιώργο, Νικήτα. Τι να εγερθούν, που είναι εγερμένοι. Ας χειροκροτήσουμε προκαταβολικώς.

Κα ΒΙΝΤΖΗΛΑΙΟΥ:

Να καλέσουμε τώρα τον τελευταίο μας ομιλητή, τον καθηγητή κύριο Giorgio Macchi, ομότιμο καθηγητή του Πανεπιστήμιου της Παδίας και να μας μιλήσει για τις διεθνείς δραστηριότητες του καθηγητή Τάσιου.

Καθηγητή Macchi παρακαλώ.

Κος ΜΑCCHI:

Κυρίες και κύριοι, είναι πολύ δύσκολο για μένα να μιλήσω μετά από αυτόν τον κατάλογο των απίστευτα εκλεκτών, φημισμένων, διάσημων, κυρίων και κυρίων που παρουσίασαν τις εργασίες τους για τον κύριο Τάσιο.

Σε όλα τα πεδία του γνωστικού που κάλυψαν, είναι πραγματικά, ήταν μία ειδική παρουσίαση. Πρέπει να μιλήσω στα Αγγλικά δυστυχώς και ελπίζω ότι θα με καταλάβετε.

Σε αυτήν την παρουσίασή μου, αυτών των δραστηριοτήτων, που ο Τέο συγκρίθηκε με τον Ερατοσθένη, αν με καταλαβαίνετε τι λέω και με τον Λεονάρντο Ντα Βίντσι. Λέω λοιπόν, πιστεύω, νομίζω ότι είναι σωστό το να πούμε ότι ο Τάσιος είναι πραγματικά ο Λεονάρντο της εποχής μας και είναι γνωστός σε όλο τον κόσμο για αυτές τις ιδιαιτερότητές του.

Τις ειδικότητές του, του να είναι ένας άνδρας που έχει παραχθεί από μία κουλτούρα. Δεν είναι ο άνθρωπος δύο κουλτουρών, αλλά μίας

κουλτούρας στην οποία όλες οι ικανότητες του ανθρώπου λαμβάνονται υπόψη.

Παρόλα αυτά, αντί να αναφερθώ στον Λεονάρντο Ντα Βίντσι για εμάς στην Ιταλία προτιμούμε να συγκρίνουμε αυτό το τύπο των ανδρών με έναν άλλον Έλληνα, τον Οδυσσέα.

Τον άνδρα που μετακινήθηκε από την επιθυμία του, από τον πόθο του για γνώση. Να γνωρίζει καινούρια πράγματα, που πάει ενάντια στο μυστήριο του κόσμου. Έτσι με λίγες λέξεις θα ήθελα να αναπτύξω αυτή τη σύγκριση, που είναι πάρα πολύ σπουδαία για μένα.

Σύμφωνα με τη φαντασία και τις στροφές του διάσημου Ιταλού ποιητή Ντάντε Αλιγκέρι, από την Θεία κωμωδία του «26^{ος} στίχος», 3.000 χρόνια πριν ένας θαρραλέος Έλληνας βασιλιάς, ο Οδυσσέας, έχοντας ήδη δει και βιώσει όλα τα μέρη και όλους τους κατοίκους που υπήρχαν γύρω από την Μεσόγειο, ανέλαβε το τελευταίο το ταξίδι σε ένα πλοιάριο.

Διέσχισε την θάλασσα από ανατολή προς δύση και έφτασε στους Ηράκλειους Στήλους. Το τέλος του τότε γνωστού κόσμου και το κατώφλι το οποίο κανένας άνθρωπος δεν επετρέπετο να διέλθει και περάσει.

Σύμφωνα με τους στίχους του ποιητή, ο Οδυσσέας δεν ενεθάρρυνε τους συντρόφους του να προχωρήσουν πέρα της άγνωστης θάλασσας, όπου επρόκειτο να χάσουν την ζωή τους. Με αυτά τα λόγια, πρώτα θα τα πω στα ιταλικά και μετά θα σας τα μεταφράσω. Σε μία φτωχιά μετάφρασή μου οι στίχοι του ποιητή μπορούσε να ήτανε, αδέρφια μου δεν φτιαχτήκατε να ζείτε σαν τα κτήνη, αλλά να παραμείνετε προσηλωμένοι στην πορεία σας πίσω από την αρετή και την γνώση.

Η επιπόλαιη πτήση προς το άγνωστο είχε ήδη αναληφθεί. Ένας τεράστιος κυκλώνας ξέσπασε και το πλοιάριο βυθίστηκε με το θαρραλέο πλήρωμά του και αυτό σκοτώθηκε.

3.000 χρόνια αργότερα, ένας ψηλός γενειοφόρος Έλληνας λόγιος έφυγε από την Αθήνα και εξωθημένος από μία δυνατή εσωτερική ανάγκη για γνώση, επισκέφθηκε εκατοντάδες χωρών στην Ευρώπη και

τελικά έφθασε και αυτός επίσης στους Ηράκλειους Στήλους. Ήταν ο Θεοδόσης Τάσιος.

Στον λόγο αυτόν δεν άρεσε, παρ' όλες τις φωτογραφίες που είδαμε, δεν του άρεσε η πλοήγηση και έτσι αυτός ο μιμητής του Οδυσσέα διέσχισε με ένα αεροπλάνο το απαγορευμένο στενό και έφτασε στα Βρετανικά νησιά, την Αμερική, ακόμη και την Κίνα, όπου τον υποδέχτηκαν ως τον μεγάλο ιερέα στο Πανεπιστήμιο του TONG.

Όντας δραστήριος σε τόσους πολλούς κλάδους διανοητικών δραστηριοτήτων, ο Θεοδόσης Τάσιος έκανε πασίγνωστο το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείων των Αθηνών στην διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Ιδιαίτέρως σε ομάδες οι οποίες ενασχολούνται με την πολιτική μηχανική. Ως ήταν πρώτα μέλος, εισηγητής, Πρόεδρος και τελικά Πρόεδρος διαφόρων ομάδων εργασίας, με τον σκοπό του να είναι πάντοτε η επίτευξη των καλύτερων τεχνικών επιτευγμάτων στο ύψιστο επίπεδο επιστημονικής γνώσης και τα πιο διανοητικά μέσα, όντας πάντοτε περήφανος για τα επιτεύγματα τα οποία επιτυγχάνονταν από την ανθρωπότητα και ευτυχής ότι συνεισέφερε σε αυτή τη πρόοδο.

Σε όλες τις χώρες του δυτικού κόσμου αντιπροσώπευσε άριστα τις αρχές, τις ελληνικές ρίζες του πολιτισμού μας. Στον ανατολικό κόσμο απέδειξε ότι η δυτική γνώση θα μπορούσε να ανταγωνιστεί με την ανατολική. Ακόμα και σε τομείς της επιστήμης και της φιλοσοφίας.

Μετά τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο εισήλθε ενθουσιαστικά στο κίνημα, το οποίο αποσκοπούσε στην δημιουργία μίας αδελφότητας και κοινών διανοητικών προσπαθειών ολόκληρης της ανθρωπότητας, τουλάχιστον της Ευρώπης.

Όντας ειδήμων της διαλογικής μηχανικής και των υλικών δοκιμών, μπήκε στο Rilem, τον σύνδεσμο των εργαστηρίων και υλικών δοκιμής και συνεισέφερε σε αυτό ως ένα επιτυχές μέσον για την διεθνή εξάπλωση των συνδεδεμένων τεχνικών, γινόμενος έτσι ο Πρόεδρός του, όπως κάνει πάντοτε.

Όντας ειδήμων στο οπλισμένο σκυρόδεμα και των πρόσφατων τεχνικών του πεπαισμένου σκυροδέματος, αφιέρωσε δεκαετίες

προσωπικής του δουλειάς και της δουλειάς των εξαιρετικών συνεργατών του σε μία επιστημονική ανάλυση και προτυποποίηση της σύνθετης συμπεριφοράς των διαφόρων συνδέσεων του σκυροδέματος και του χάλυβα.

Μπήκε στο SEB, COMMITTEE ON PRO DE BETON την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για μπετόν και το FIP, FENDERATION DE NATIONAL DE LA PRE CONTENT, την Ομοσπονδία του προεντεταμένου σκυροδέματος και έγινε Πρόεδρος και των δύο Συλλόγων, δίνοντας την υψίστη συνεισφορά στην τελειοποίηση των κωδίκων πρακτικής.

Η προεδρία του στο SEB θα μείνει αξέχαστη για την επιτυχία μίας μεγάλης προσπάθειας για τον μετασχηματισμό των προηγούμενων Ευρωπαϊκών συστάσεων και προτύπων για δομές σκυροδέματος, σε ένα πλήρη κώδικα προτύπων με την πρόθεση να είναι η βάση για τους Ευρωκώδικες.

Ο κώδικας προτύπου του 1990 είναι ακόμα ο καλύτερος υπάρχον οδηγός για την κατανόηση και προτυποποίηση της συμπεριφοράς του οπλισμένου και προ εντεταμένου σκυροδέματος.

Ο Θεοδόσης Τάσιος είναι πραγματικός συγγραφέας. Ο Πρόεδρος Φράνκο Λέβι μετά από δεκαετίες κοινής εργασίας, δήλωσε ξεκάθαρα στον εγκώμιό του, αποκαλώντας τον Τάσιο ως μέλος της Ακαδημίας των Επιστημών του Τορίνο.

Εμείς όλοι χρειαζόμαστε να θυμηθούμε αυτά τα γεγονότα και να είμαστε ευγνώμονες προς τον Θεοδόση Τάσιο για την εργασία του, που ακόμα παραμένει καλύτερη, καλή περιγραφή των δομών σκυροδέματος και ο καλύτερος οδηγός για τους σχεδιαστές και επιστήμονες.

Από την δεκαετία του '80 ο Τάσιος είχε ήδη κληθεί μαζί με τον Λέβι να οργανώσει και εξαιρετικά εκεί δύσκολη εναρμόνιση των Ευρωκωδίκων. Η ορθολογική του προσέγγιση έχει εκτιμηθεί δεόντως, στο πλαίσιο της προσπάθειας να αποφύγουν τον βασισμό των κωδίκων σε ένα σύνολο εμπειρικών κανόνων και να παράξει πρότυπα βασισμένα στην μηχανική.

Περαιτέρω μελέτες, μεταξύ των οποίων αυτές που αφορούν στην λιθοδομή και την ενδυνάμωση της ως προς την αντοχή και στην

σεισμική αξιολόγηση, οδήγησαν τον Θεοδόση Τάσιο να συλλάβει και να παράξει περαιτέρω συνεισφορές, υψηλώς εκτιμώμενες, ακόμα και στο γοητευτικό κλάδο της διατήρησης της κληρονομιάς, όπου είναι ένας μάστορας και δάσκαλος επίσης.

Ας ευχηθούμε ότι θα υπάρξουν περαιτέρω πρόοδοι για το επόμενο τιμητική εκδήλωση. Ευχαριστώ.

Κα ΤΟΡΑΚΗ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Macchi. Κύριε Τάσιο η απόκριση.

Κος ΤΑΣΙΟΣ:

Μη φοβόσαστε έχω χαρτί. Άρα δεν πρόκειται να σας απασχολήσω πέραν της προβλέψεως του προγράμματος. Πέσαμε έξω κάτι σαν 10 λεπτά, ζητώ και εγώ συγνώμη, αλλά νομίζω ότι, απ' ό,τι μου είπανε ήταν τόσο ακριβής η υπόλοιπη διαδικασία κυρία Πρόεδρος, ώστε δεν είχε ετοιμαστεί ο καφές όταν βγήκατε.

Αυτό σημαίνει ότι ενυπάρχει ήδη μία σημαντική πρόοδος. Ωραία πράγματα ακούσαμε, μέχρι και σε μένα αρέσανε. Δηλαδή, τόσο στρογγυλεμένα και θετικά και τα λοιπά.

Σε μένα λέω, γιατί εγώ ξέρω την αλήθεια για τον Τάσιο, αλλά έτσι όπως παρουσιάστηκε. Παραδείγματος χάριν, αν είχανε οι οργανωτές καλέσει άλλους ομιλητές, κριτικότερους ή και εχθρούς. Δόξα τω Θεώ καθ' ην κατάρα μου άφησε ο πατέρας μου, έχω μεγάλο πλήθος εχθρών.

Το οποίο σημαίνει ότι καλούτσικα στεκόμαστε, δεν είμαστε λαπάδες όπως είπε και γνωστός. Λέω λοιπόν, θα ήταν άλλες οι εντυπώσεις, αλλά ήταν καλές οι εντυπώσεις επειδή οι ομιλητές ηθέλησαν από το περίσσευμα της γενναιοδωρίας τους να το παρουσιάσουν έτσι και σε λίγο θα τους παρουσιάσω τις μύριες ευχαριστίες μου.

Εις τούτο τω μεταξύ κύριοι Ακαδημαϊκοί, κύριοι Πρυτάνεις. Πρύτανης είναι και ο Υφυπουργός Δημοσίων Έργων, κύριοι Πρόεδροι, αγαπητοί φίλοι. Πώς να το φέρω λιγάκι αλλιώς, διότι εντάξει, την δόξα ουδείς εμίσησε, καλό είναι αυτό.

Αλλά από την άλλη μεριά, έχεις πλήρη την αίσθηση της ασημαντότητάς σου, γιατί ο Ισοκράτης τα έχει προλάβει τα έχει πει

αυτά, κάντους άλλους λάθη, σε αυτό οι συνειδήσεις και από την άλλη μεριά καταλαβαίνεις ότι ένα άτομο και τα πεπραγμένα του δεν μπορεί παρά να είναι ένα είδος σημείου συναντήσεως άλλων παραγόντων και άλλων συλλογικότερων μορφωμάτων, για να το πω λίγο πιο πολιτικά.

Εγώ λοιπόν υποστηρίζω ότι θα μπορούσε και από αυτή τη πανήγυρη την σημερινή να βγει ένας έπαινος σε ορισμένους θεσμούς ελληνικούς, αρκετά τους κατηγορούμε εν γένει, προς τους οποίους θα υποστηρίξω τα υπόλοιπα 5 – 7 λεπτά, προς τους οποίους πρέπει να σταλεί ο έπαινος που ακούγεται εδώ.

Δηλαδή, θέλω να πω, ας αρχίσουμε από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών το οποίο μας φιλοξενεί και για το οποίο ο Ελληνικός λαός έτσι και αλλιώς δεν ξέρει το απίστευτο έργο που κάνει σε όλους τους τομείς. Δεν το ξέρει.

Και τώρα να ακούσουμε, τώρα το πρώι, ότι απειλείται κιόλας από υπονομεύσεις ή ενδεχόμενες και διαλύσεις. Ειλικρινώς παίρνω αυτήν την ευκαιρία κυρίες και κύριοι να πω, ότι εγώ είμαι πολύ ταραγμένος για αυτά τα περίεργα νέα.

Αν ο καθένας επειδή βρίσκεται κάποια στιγμή στην εξουσία, μπορεί να διαμορφώνει την πνευματική και την ιστορική ζωή της χώρας έτσι με ένα μισό διάταγμα. Δεν κάνει να αγριεύω, διότι έχουμε και ταχυπαλμίες.

Θα συνεχίσω με τους δασκάλους μου, προς τους οποίους επαναλαμβάνω θα πρέπει να ταιριαχτεί ένα μεγάλο κομμάτι από τους επαίνους που ακούστηκαν σήμερα. Την κυρία Λίνα και την κυρία Μαρία στο Δημοτικό, τον Σίρκο και τον Μπερναδί στο Γυμνάσιο.

Αμα φανταστείτε, όπως εγώ καλύτερα νοιώθω, το πόσο οι άνθρωποι αυτό συσσωματώθηκαν επάνω στο άτομο, καταλαβαίνετε τι εννοώ όταν λέω ότι πρέπει να απευθυνθούμε στα συλλογικά μορφώματα που δημιούργησαν όλους μας, το καθένα χωριστά.

Φυσικά είναι πάρα πολύ λογικό να πάω σε άλλο συλλογικό μόρφωμα, το οποίο βεβαίως και υποτιμάται σήμερα στην πράξη. Όχι, οι κοινωνιολόγοι το επαινούν και υπαινίσσουν την οικογένεια και εννοείται υπονοούν.

Εμείς όμως στην πράξη κατά μέσον όρο υποτιμούμε την τεράστια σημασία αυτού του μορφώματος και πως εγώ να μην καταθέσω έτσι αυτή τη στιγμή την αγαπητική και συναισθηματική σχέση μου με την οικογένεια την δική μου, την έμπνευση και το στήριγμα, λόγου χάριν από την κυρία Ρέα Ιωαννίδου, για να μην μνημονεύσουμε τα άλλα μέλη της οικογένειας.

Όταν πάει κανείς σιγά – σιγά και διευρύνεται προς αυτά τα συλλογικά μορφώματα, συνγνώμη που σας κουράζω επαναλαμβάνοντάς το, βεβαίως όπως ειπώθηκε και από τον Πρύτανή μου και από άλλους ομιλητές, πας στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Εγώ κυρίες και κύριοι, δια τι να το κρύψωμεν άλλωστε, που λέει και ο γνωστός πολιτικός, χειμώνα μπήκα στο Πολυτεχνείο, πέδιλα φορούσαν, έσταζαν τα τσίμπια της παράγκας στον λόφο της Σικελίας όπου έμενα και βρήκα στο Πολυτεχνείο μία αγκαλιά.

Κάτι συγκινήσεις ορισμένες στιγμές επιτρέπονται, αλλά εγώ λόγω νεότητας δεν θα υποκύψω στον πειρασμό, αλλά το Πολυτεχνείο ήταν η αγκαλιά που μπαίναμε το πρωί και βγαίναμε την νύχτα. Τρώγαμε και το συσσίτιο μας εκεί μέσα και εκεί μέσα δημιουργήθηκε ένα μεγάλο μέρος από την ανάπτυξη που πήρε η Ελλάδα εν συνεχεία.

Τα υποβαθμισμένα μάρμαρά του σήμερα, με το συμπάθιο για όσους αγαπούν αυτές τις υποβαθμίσεις, δεν δίνουν αυτήν την εικόνα της αγκαλιάς που νοιώθαμε τότε, τους δασκάλους.

Θα υπομνήσω μόνο την μνήμη ενός μεγάλο δασκάλου, του Λεωνίδα του Μπιτσάκου, ανάμεσα σε άλλους. Ούτε ακόμα και τις γενιές των φοιτητών, διότι σκεφτείτε ότι λάθος έκανε, ποιος λογάριασε; Ο Βέττας λογάριασε. 15.000 είναι οι φοιτητές που πέρασαν από τα χέρια μας.

Αυτωνών το πάθος για την μάθηση και τη κριτική τους στάση διαμόρφωσαν, τουλάχιστον το δικό μου δασκαλίκι, σε αυτούς το χρωστάω. Ξέρεις τι θα πει να τρίβεσαι κάθε μέρα, να περνάνε 50 χρόνια και να τρίβεσαι επάνω σε αυτό το ζωντανό υλικό; Θες δεν θες θα γίνεις καλός δάσκαλος στο τέλος.

Εκτός αν είσαι γομάρι, πράγμα το οποίο καθόλου δεν αποκλείεται, διότι έχουμε και τέτοια φαινόμενα. Προς αυτές τις γενιές

οι λόγοι που είπατε οι καλοί, απευθύνονται ουσιαστικά έστω και έμμεσα.

Βεβαίως κάποια στιγμή είχα συνεργάτες. Σας λέγω τώρα ανωνύμως, ότι η ποιότητα αυτών των παιδιών, που είναι τώρα κάτι 50αρηδες 60αρηδες δηλαδή, που εγώ δεν τους κάνω παρέα για να μην μου λένε ότι είμαι γέρος.

Η ποιότητα σε γνωσιακή ικανότητα και στην καρδιά τους ρε παιδάκι μου. Καλά εδώ είναι. Στην ποιότητα καρδιάς και αυτό είναι ουσιώδες στην εν επαρκεία και καταλαβαίνετε γιατί θέλω ένα μεγάλο μέρος των επαίνων να πάνε προς τα εκεί.

Το επόμενο μεγάλο σχολείο για μένα ήταν ο Ελληνικός τεχνικός κόσμος και ο Ευρωπαϊκός. Τεχνικός κόσμος. Εκείνον για τον οποίον συνήθως ακούγονται μομφές. Α ο εργολάβος που έκλεψε παρθένον στην τάδε επαρχία. Γιατί υπήρχε και αυτό το πρόβλημα στο παρελθόν, ή ο εργολάβος που τα έτρωγε.

Λες και δεν τα τρώνε όλα τα υπόλοιπα σινάφια, περιλαμβανόμενων και των δικαστών και των πολιτικών. Οι εργολάβοι μας φταίνε που τα τρώνε και όχι αυτοί που τους τα δίνουνε.

Είπαμε να μην φωνάζουμε, αλλά να. Στον τεχνικό κόσμο εγώ της Ελλάδος εμαθήτευσα σε μεγάλους μηχανικούς δασκάλους όπως ο Διονύσιος Κλαδιανός λόγου χάριν ή στην Ευρώπη σε μεγάλους μηχανικούς δασκάλους όπως ο Φράνκο Λέβι. Αυτό το κατάλαβες.

Να το πω και αυτό; Εγώ δεν έπεσα στο Πανεπιστήμιο με αλεξίπτωτο από τη Σορβόννη. Είναι μεγάλο το θράσος εκείνων που ισχυρίζονται ότι μπορούν να διδάξουν τεχνολογία χωρίς να έχουν μυηθεί για χρόνια συναπτά πάνω στο τεχνικό ενέργημα, το οποίο είναι ευρύτερο, σπουδαιότερο φιλοσοφικώς και κοινωνικώς, απ' ότι είναι το επιστημονικό ενέργημα.

Από αυτήν την άποψη λοιπόν, εγώ χρωστώ στον τεχνικό κόσμο της Ελλάδος πολλά και δεν έχω απλώσει ακόμα την οφειλή μου. Το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος είναι το άλλο μεγάλο συλλογικό μόρφωμα από 100.000 ετερόκλητους μηχανικούς.

Ένας οργανισμός διεισδιοίκητος και δύσκολος, ο οποίος παρά ταύτα καταφέρνει να επιβιώνει από την πρώτον, την εχθρότητα του

ελληνικού λαού κατά της τεχνολογίας. Όπως ξέρετε εμείς είμαστε καβαλημένοι ακόμα στο καλάμι του λογιotaτισμού κύριε Μπαμπινιώτη, να το πούμε και αυτό.

Τεχνικό Επιμελητήριο το οποίο εμένα μου προσέφερε πάρα πολλές δυνατότητες για να ικανοποιήσω το πάθος μου με τα κοινά αφ' ης στιγμής απεδείχθη ανίκανος να πολιτευτώ. Έχω συγκεκριμένες φάσεις της ζωής μου όπου συνέχεια αποδείχθηκε αυτή η ανικανότητα, αλλά στο Τεχνικό Επιμελητήριο μου δόθηκε η δυνατότητα να ασχοληθώ με την τεχνική παιδεία, να ασχοληθώ με τις τεχνικές προδιαγραφές, να ασχοληθώ με την αρχαία ελληνική τεχνολογία, με το πρόβλημα της αντισεισμικής στρατηγικής.

Τέλος πάντως, αυτά τα χρωστάω σε αυτό το συλλογικό μόρφωμα και γι' αυτό σας λέω, ετούτα που ελέχθησαν, πρέπει να πάνε εκεί και μετά ερχόμαστε στο άλλο, το ευρύτερο συλλογικό μόρφωμα, η ελληνική κοινωνία.

Και λέει, άστα Τάσιε εχθές δεν έλεγες στα Νέα ότι δεν πάμε καλά, η ελληνική κοινωνία πάει και ολίγον κατά διαβόλου, διότι έχουμε αντικειμενικούς δείκτες που δείχνουν χρονιά με την χρονιά τα τελευταία 20 χρόνια, ότι πέφτουμε, πέφτουμε, πέφτουμε;

Βεβαίως, αλλά, αυτός είναι ο μόνος περίγυρος που έχουμε. Αυτός είναι ο περίγυρος που με εγέννησε, με έθρεψε, με πληρώνει. Μην με ρωτήσετε πόση σύνταξη παίρνω και στον οποίον ακόμα και εντάξει, εσείς ήσαστε δίπλα, εσείς ήσαστε το κομμάτι αυτού του ευρύτερου μορφώματος.

Εγώ, για να ικανοποιήσουμε και την φιλοσοφική πλευρά που είναι ο κύριος Βουδούρης, εγώ επιβεβαιώνομαι υποστασιακώς, γιατί καθρεφτίζομαι στα μάτια σου Γιώργο. Και τούτο το πράμα είναι, ότι σε αυτή τη κοινωνία, νομίζω ότι εγώ χρωστάω άπειρα και τις φίλες και τους φίλους μου μέχρι σήμερα δεν έχω αποδώσει το χρέος που έχω.

Λοιπόν, εν πάση περιπτώσει, προς αυτούς θα παρακαλούσα, να φανταστείτε ότι ρεαλιστικά, όχι από ρητορική ανάγκη, πάνε οι έπαινοι που ακούστηκαν σήμερα, αλλά βεβαίως αυτοί οι έπαινοι προήρθαν από συγκεκριμένους ομιλητές.

Με τας μυριάς ευχαριστίας μου εκ μέσης καρδίας, να το ρίξουμε λίγο στις παλαιότερες μορφές της Ελληνικής γλώσσας, για να μην μπορεί κανένας να μας κάνει τον Ινστρούχτορα και να μας πει, ότι αχ αυτές άστες είναι χουντικές. Αυτές είναι Ελληνικές, είναι μέσα στο πνεύμα του λαού και δεν μπορεί κανένας να μας στερήσει από μία πλούσια κληρονομιά και εδώ που τα λέμε, καμία άλλη κληρονομιά δεν έχουμε από το παρελθόν, εκτός από την γλώσσα, διότι τα άλλα δεν τα κάναμε εμείς και να αφήσουμε τα ψέματα.

Λέω λοιπόν, ότι προς την Διοικούσα Επιτροπή του Τεχνικού Επιμελητηρίου, αισθάνομαι πραγματική υποχρέωση, διότι σε καιρούς κρίσεως δέχθηκε την εισήγηση να γίνει αυτή η πανήγυρης που είχε και ένα κόστος όπως βλέπετε. Η εισήγηση βέβαια προήρθε από τον Πρόεδρο.

Τον νυν Πρόεδρο για τους παλαιότερους ακούστηκαν όσα ελέχθησαν. Τον νυν Πρόεδρο τον ήξερα λίγο ως παιδί από τον πατέρα του, τον καιρό της δικτατορίας υποστηρίζαμε στα δικαστήρια τους φοιτητές, αλλά που να φανταστώ ότι το παιδί αυτό που μεγάλωσε μετά και έγινε και Πρόεδρος, μετά τον Λιάσκα κιόλας που ήταν και δύσκολο πράγμα περίπου και πρέπει να πω, ότι σε αυτόν τον λιγομίλητο.

Μην κοιτάτε πόσα είπε σήμερα. Τον λιγομίλητο και αποδοτικό άνθρωπο, ο οποίος παρά τούτα χαμογελάει κιόλας, άκου να δεις. Πράγμα το οποίο στην Ελλάδα δεν θεωρείται πλεονέκτημα. Λέγω ότι πρέπει να πω τις ευχαριστίες μου στον Πρύτανή μου τον κύριο Μουτζούρη, ο οποίος για λόγους ανεξαρτητως θελήσεώς του και τα λοιπά, διότι είναι και Παρασκευή σήμερα, Σύγκλητος, δεν είναι αυτή τη στιγμή εδώ.

Πρέπει να πω ότι αισθάνομαι το περίσσευμα της γενναιοδωρίας του, άλλωστε στον πρόλογο που έγραψε στο βιβλίο του, το ξέρετε στο Επιμελητήριο, με τα δημοσιεύματα της τελευταίας δεκαετίας, του ξεφύγανε και κάτι λόγια πολύ βαριά και τα οποία τα αντέγραψαν οι εφημερίδες και τώρα και να θέλει να μετανιώσει, δεν γίνεται.

Θέλω να πω ευνοϊκά για μένα, Κώστα σε ευχαριστώ. Προς την καθηγήτρια κυρία Βιντζηλαίου, εντάξει, δεν πάθαμε ακόμα άνοια,

αλλά και να παθαίναμε, είναι δύσκολο να ξεχάσεις την διπλωματική της εργασία, το διδακτορικό της, όλες τις συνεργασίες επί πάρα πολλά χρόνια μαζί με άλλους σπουδαίους συναδέλφους, για να κάνουμε τι;

Για να δουλέψουμε σε εκείνο το άλλο μετερίζι που μας ανοίχτηκε, που ήταν η Ευρώπη και όχι μόνον. Εκεί όπου είχαμε συμβάλει όλοι όπως ακούσατε εις τα Ευρωπαϊκά δρώμενα και επομένως και με αυτήν την ευκαιρία, όχι μόνο την κυρία Βιντζηλαίου, τι έγινε, έφυγε;

Όχι μόνο την κυρία Βιντζηλαίου, αλλά τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής, τον Γιάννη, τον Σπύρο, την Ναταλία, την Κατερίνα, καταλαβαίνετε ότι η ευγνωμοσύνη μου είναι άπειρη και θα παρακαλούσα να φανταστείτε και τα λόγια τα καλά που λέγονται, να πηγαίνουν προς αυτούς.

Τον κύριο Βέττα που με εξέπληξε, διότι ευμνημόνως βρήκε πράγματα, φωτογραφίες, ιδέες και τα είπε και εγώ να του βγάλω τώρα, τον λέγαμε ξανθό πρίγκιπα, μην κοιτάτε τώρα που δεν είναι τόσο ωραίος. Ήταν φοβερός.

Όταν, που λέει ότι τον προσέλαβα εγώ και τα λοιπά, τι ήθελα και το έκανα. Πρώτα – πρώτα μας έτρωγε όλες τις γκόμενες, διότι ήτανε ωραίος ως πρίγκηψ και σε λίγο ο Βέττας ήταν εν τεχνολογία μαθητής, από τον οποίον άρχισα τον καιρό εκείνο να μαθαίνω.

Δεν θυμάται, αλλά δεν επιτρέπει η κλεψύδρα να σας πω και εγώ, να βγάλω από το τσεπάκι τι με έμαθε ο Βέττας και τι συνεχίζει να με μαθαίνει σήμερα ως σπουδαία προσωπικότης του τεχνικού κόσμου. Πάνο σε ευχαριστώ.

Γιατί να μην κάνω και εδώ μία τολμηρή γλωσσοπλασίαν, των γλωσσοπλόκων, τον Γιώργο Μπαμπινιώτη. Ευχαριστώ για όσα είχε την καλοσύνη να πει, στρογγυλευμένα. Το είπε βέβαια εμμέσως, αντικειμενικός είναι, ότι εντάξει, δεν συμφωνούμε όλοι.

Δηλαδή, θέλει να πει, ότι όσα έκανε ο Τάσιος ενδέχεται να είναι και παραστρατήματα, αλλά εν πάση περιπτώσει είναι ωραίο ότι είναι εδώ και είναι ωραίο και τον ευχαριστώ, γιατί; Από αυτά τα άλλα που κάνει, προσφέρει σε αυτή τη καλλιέργεια πάρα πολύ, όχι μόνο της φιλεκπαιδευτικής η οποία βγήκε όπως ήδη στα Βαλκάνια, αλλά μέσω του Ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού και του Ωνασείου ακόμα και

γιατί να το κρύψωμεν και ήτανε και Γενικός Γραμματέας της Ελληνικής Ανθρωπιστικής εταιρείας την οποία εμνημόνευσε.

Και ο νέος μας Πρόεδρος της Ανθρωπιστικής εταιρείας, ο κύριος Παπαδημητρίου είναι παρών απόψε. Επομένως, όπου να ακουμπήσεις εγώ χρεωμένος είμαι σε όλους και σε σένα Γιώργο.

Τον Πρόεδρό μου, τον καθηγητή κύριο Βουδούρη. Πρόεδρο της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας και Πρόεδρο της διεθνούς εταιρείας για την Ελληνική Φιλοσοφία και να σας πω ότι το επόμενο συνέδριο αυτής γίνεται σε λίγους μήνες στην Πάφο της Κύπρου.

Έμαθα ότι είναι Κύπριοι φίλοι εδώ και εδώ άλλος κόμπος. Διότι εδώ εγώ είμαι ο πιο ευσυγκίνητος Ελλαδίτης με την Κύπρο. Μία φορά μάλιστα στην πρώτη επέτειο της εισβολής των Τούρκων, ήμουνα κάτω στην Λεμεσό μαζί με το Επιμελητήριο, το Τ.Ε.Κ. του οποίου είμαι μέλος και..

(..)

Κος ΤΑΣΙΟΣ:

Το τραγούδι, Ζορίνια μάνα μου. Ο Τάσιος δάκρια, αυτά που λένε ότι οι άνδρες δεν κλαίνε, σαχλαμάρες. Δάκρια, δάκρια, και δίπλα μου ήτανε ένας συνάδελφος που ήταν του ΠΑΣΟΚ, Γενικός Γραμματέας, συνάδελφος αρχιτέκτων. Ντρέπομαι που δεν θυμάμαι το όνομά του.

Λίγο νάτριο λείπει στον εγκέφαλο, δεν είναι τίποτα. Μην ανησυχείτε. Και εν πάση περιπτώσει, με συμμαζεύε. Όλα αυτά προεκλήθησαν από την εκτροπή που έκανα, Κωνσταντίνε σε ευχαριστώ πολύ.

Την καθηγήτρια κυρία Παλυβού και μαζί και τα γερά στελέχη της ΕΜΑΕΤ, ευχαριστώ. Είδατε τι καθηγήτριες, ιστορίες της αρχιτεκτονικής είναι, μας ... εδώ ιστορίες, αλλά αρχιτεκτονημένες, εικόνες πράγματα, κόλπα, βίντεα, μίντεα. Από το περίσσευμα της δικής της γενναιοδωρίας και από το γεγονός ότι πρόβαλε αν θέλετε αυτό το καινούριο πάρεργο που είναι ο Ζωναράς.

Την εισαγωγή της ιστορίας όπως ξέρετε, διαβάστε όλη την ιστορία, το εξώφυλλο που κάνει και λέει, ότι κοίτα να δεις, εγώ επειδή επί το πάρεργων ετράφη, έτσι την έγραψε την ιστορία, ως πάρεργων. Λοιπόν, δεν μετανιώνω που εις βάρος βεβαίως άλλων πραγμάτων υπάρχει και αυτό το πάρεργο. Συναγωνίστρια Καλλιρρόη ευχαριστώ.

Τον ρόλο του κυρίου Παπαφωτίου για τον Δίολπο, τον ακούσατε μόνον από την τελευταία σημείωση, που έλεγε ότι ήταν σύμβουλος μας για την ταινία, τώρα τον είδα κύριε Νομάρχα.

Τώρα, και για να τελειώνουμε. Τον φίλο καθηγητή και συναθλητή στα διεθνή επιστημονικά και κανονιστικά θέματα, τον κύριο Giorgio Macchi, τον ευχαριστώ από καρδιάς. Δεν είναι η στιγμή να του ανταποδώσω πάρα πολλές λεπτομέρειες. Αυτός που λέτε, έχει όλες τις εκδόσεις τις ελληνικές που έχουν γίνει στην Βενετία, όλες.

Είναι ένα φοβερός συλλέκτης της ελληνικής κουλτούρας και άλλα που έχω εναντίον του, δεν μπορώ να τα πω τώρα. Για μία Ευρώπη για την οποία τον καιρό που στην Ελλάδα υπήρχε ένας μανιώδης αντιευρωπαϊσμός, κάμποσοι από εμάς ήμασταν ξεφωνημένοι φεντεραλιστές και συνεχίζουμε να είμαστε.

Αυτήν την Ευρώπη είναι μία άλλη μάνα, αγαπητέ Giorgio., Κυρίες και κύριοι νομίζω ότι το τέλος της ημερίδας ήρθε εδώ, η γενναιοδωρία του Τ.Ε.Ε. και οι φροντίδες της Οργανωτικής Επιτροπής φρόντισε να τυπωθεί και ένας τόμος των δημοσιεύσεων τον τελευταίο καιρό, τον οποίον έλεγα θα τον πάρετε στο τέλος για να σας ελέγξουν αν μείνατε μέχρι το τέλος, αλλά σας τον δώσανε από την αρχή για να μπορούν να φύγουν όσοι θέλουνε

Και βεβαίως εδώ, ο τόμος αυτός δεν έγινε από εμένα ή την Οργανωτική Επιτροπή και συγνώμη Έλλη, έγινε από την κυρία Κασάζη. Δηλαδή, από το ότι έπαυσε να κοιμάται τον τελευταίο δίμηνο, την ευχαριστούμε πολύ.

Την κυρία Γραμματικοπούλου, την κυρία Κοντογιάννη του Εθνικού Ιδρύματος που φρόντισαν για πάρα πολλά. Ευχαριστούμε στο σημείο αυτό και τους τεχνικούς της αίθουσας, τους μεταφραστές και όλους εσάς που αντέξατε, παρά το γεγονός ότι η ώρα ήταν ώρα λειτουργίας, πως το λένε και εργάσιμη.

Και εν πάση περιπτώσει, παρηγορηθείτε από το γνωστό ποίημα του Κελαηδόνη, που είπε για κάποιον ταλαίπωρο που πήγε να ακούσει μία διάλεξη. Λέει εντάξει, λέει πολλά, αλλά πέρασε η ώρα, γλίτωσε και κάνα δυο τσιγάρα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΛΗΞΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ
